

R • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENE
ENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZA
JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG Z
AL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LAN
LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER
R • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENE
ENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZAL JENEVER • LANG ZA

40 JAAR JENEVER MUSEUM

Ontdek 40 jaar Jenevermuseum via
WWW.JENEVERMUSEUM.BE

HASSELT
HEEFT
HET.

EENTJE OM BIJ TE LEREN.

**JAARVERSLAG
2022**

VOORWOORD	4
I COLLECTIEMANAGEMENT: VERZAMELEN – BEWAREN – ONDERZOEKEN	6
1 Verzamelen & herkennen & borgen	6
1.1 Museumcollectie	6
1.2 Collectie documentatiecentrum	7
1.3 Erfgoed en mobiliteit (permanente of semi-permanente bruiklenen)	9
1.4 Immaterieel erfgoed	9
2 Bewaren	11
2.1 Passieve conservering	11
2.2 Actieve conservering en restauratie	11
2.3 Registratie	11
2.4 LOD-project	12
2.5 Reproductie-aanvragen van collectie	12
2.6 Onderzoeks- en infovragen m.b.t. de collectie	12
2.7 Partnership in asbestproject	12
3 Wetenschappelijk onderzoek	14
3.1 Onderzoeksproject stokerij Fryns	14
3.2 Participatief onderzoek stokerijen Oost-Vlaanderen 'De stokerij in je buurt'	14
3.3 Onderzoeksproject 'Stokerijopleidingen in Vlaanderen/België'	14
3.4 Onderzoeksproject 'Emailborden voor jenever en likeur'	14
3.5 Onderzoeksproject 'Graficus Edgard Darimont'	14
II PUBLIEKSBEEMIDDELLING EN -WERKING: PRESENTEREN – INFORMEREN	16
1 Algemene toegankelijkheid	16
1.1 Museum	16
1.2 Documentatiecentrum	16
2 Tijdelijke tentoonstellingen	16
2.1 Jeneverstoker, een vak apart	16
2.2 Not Your Usual Jenever – een artistieke groepsexpo	17
2.3 Fryns. Vijf generaties jeneverstokers	17
2.4 Drink of Life. Een kunstinstallatie van olfactorisch kunstenaar Peter de Cupere	17
3 Ingrepen in de vaste museumpresentatie	17
3.1 De Jenevermoord	17
3.2 Met de Geestendetector op stap	17
3.3 Project 'Verbreding en verdieping van de smaakbeleving in de vaste presentatie en in het proeflokaal'	17
4 Activiteiten	19
4.1 Rondleidingen, workshops, tastings en educatieve programma's voor scholen	19
4.2 Erfgoeddag – Expo 'Jeneverstoker, een vak apart'	19
4.3 Kunstennacht -Not Your Usual Jenever – een artistieke groepsexpo	19
4.4 Jenever Cocktail Fest	19
4.5 Activiteiten bij de expo 'Fryns' en de kunstinstallatie 'Drink of Life'	19
4.6 Taterwater. Een erfgoedcoproductie van het Jenevermuseum, De Wenkbrauwerij en de provincie Limburg	21
4.7 Hasseltse Jeneverfeesten	21
4.8 Belgische Jenever Masterclass Online	21
4.9 Verjaardagsfeest 40 jaar Jenevermuseum	21
4.10 Kerst met Het Volgende Punt	22
4.11 Jazz 'n Jenever	22
4.12 Te gast: voorstelling 'Odysseus' van De Machienerie n.a.v. Theater op de Markt	22
4.13 App 'Jeneverroute'	22

5	Samenwerkingsverbanden	22
5.1	Ondersteuning ledenwerking vzw Nationaal Jenevermuseum Hasselt	22
5.2	Samenwerking 'Het Belang van Taterwater. Een erfgoedcoproductie van het Jenevermuseum, De Wenkbrauwerij en de provincie Limburg'	22
5.3	Jenever Cocktail Fest & Verjaardagsfeest 40 jaar Jenevermuseum i.s.m. de PXL-Opleiding Communicatie- en Eventmanagement	22
5.4	Vrijuit	23
5.5	Postgraduaat cultuureducator	23
6	Gidsenwerking	23
6.1	Kwaliteit in gidsenwerking	23
6.2	Rondleiding 'Op stap met de stoker'	23
6.3	Vorming voor de museumgidsen	23
7	Communicatie en marketing	23
7.1	Communicatiestrategie	23
7.2	Communicatiekanalen	24
7.3	Marketing	26
7.4	Perswerking	28
8	Bezoekersresultaten	29
8.1	Crosscan binnenkoer en proeflokaal	29
8.2	Aantal museumbezoekers per maand	29
8.3	Bezoekerscategorieën	30
8.4	Herkomst van de bezoekers	30
8.5	Evolutie jaarcijfers sinds 1988	31
III PARTICIPATIE & SAMENWERKING		32
1	Participatie als rode draad doorheen meerdere museumfuncties	32
1.1	Onderzoeken	32
1.2	Presenteren & informeren	32
1.3	Infrastructuurparticipatie	32
2	Samenwerking als rode draad doorheen meerdere museumfuncties	33
IV ALGEMEEN ZAKELIJK MANAGEMENT		34
1	Organisatie	34
1.1	Medewerkers	34
1.2	Werkbezoeken – studiedagen – cursussen – netwerkmomenten	34
1.3	Expertisedeling via voordrachten, schriftelijke bijdragen e.d.	35
1.4	Vertegenwoordiging – lidmaatschappen	35
2	Algemene veiligheid van personen en collectie	36
2.1	Incidenten	36
3	Gebouw en infrastructuur	37
3.1	Energetische renovatie	37
3.2	Zonnepanelen	37
3.3	Blokbar	37
4	Beleidsplanning	37
5	Financieel beheer	37
5.1	Beleids- en beheerscyclus	37
5.2	Ontvangen subsidies	38
5.3	Afrekening 2021	39

Fotografie: Boumediene Belbachir, Kato Driesen, Raymond Polus, Dominique Provost, Kris Van de Sande

VOORWOORD

“Lang zal jenever!”

Het jaar 2022 werd een feestjaar, een feest voor de jenever maar nog meer een feest voor ons Jenevermuseum dat zijn 40ste verjaardag vierde. Gelukkig konden we de coronapandemie stilaan achter ons laten. Enkele lacunes in het team van vaste medewerkers zorgde er echter voor dat we nog niet volledig op kruissnelheid geraakten maar dankzij onze immer enthousiaste vrijwilligers, enkele ijverige jobstudenten en een zeer flexibele interim-kracht slaagden we er met z'n allen toch weer in om meer dan 55.000 bezoekers op onze erfgoedsite te ontvangen, waarvan er 28.674 ook effectief ons museum bezochten.

Feestjaar2022 stond bol van de activiteiten met een ongezien zwaartepunt in het najaar. Het jaar kwam geleidelijk op gang met enkele jazz 'n jeneverconcerten, een mobiele paneexpo over het vak van jeneverstoker en werd vervolgd met een kunstennacht die de aftrap betekende van een jeneverexpo door jonge kunstenaars. Het voorjaar werd in volle zon afgesloten met een zeer gesmaakt jenevercocktailevent op onze binnenkoer.

Ondertussen werden de praktische voorbereidingen getroffen voor de drukke najaarsactiviteiten. We stelden het grote Fryns-project voor met een publicatie, een historische expo, een artistieke geurinstallatie, cocktailworkshops en themarondleidingen. Begin oktober ging Taterwater in première, de allereerste theatervoorstelling over jenever, kort daarop gevolgd door drukbezochte jeneverfeesten waar we onze allereerste jeneverambassadeur voorstelden. Voor ons verjaardagsfeest einde november trokken we alle registers open. Dankzij een groots opgezette communicatiecampagne, een verrassingsprogramma met uiteenlopende acts, taart, jenever en een “eigen” verjaardagslied wisten we maar liefst 1.200 feestneuzen te overtuigen om met ons mee te vieren. Tot slot werd het jaar uitgewuifd met enkele fijne concerten vol kerst- en drinkliederen.

Ook achter de schermen zaten we niet stil. Het project rond Belgische jeneverstokerijen als *linked open data* en de ontsluiting ervan via Wiki-platformen ging zijn tweede fase in. Verschillende onderzoeksprojecten werden voortgezet en ook op het vlak van hoogwaardige digitalisering van onze collecties werden opnieuw grote stappen vooruitgezet. Verschillende publieksbevragingen bevestigden voorts niet alleen wat we al wisten maar leverden ook een aantal nieuwe inzichten op die onze museumwerking verder kunnen optimaliseren.

En laat dat nu net de bedoeling zijn van het uitgebreide beleidsplanningsproces dat we in 2022 met het voltallige museumteam en met heel wat partners en stakeholders hebben afgelegd. Dit proces mondde uit in een ambitieus toekomstplan met een geactualiseerde missie, visie en doelstellingen die de fundamenten vormen voor onze strategische aanpak in de beleidsperiode 2024-2028. We duimen dat onze ambities door de minister van cultuur in 2023 zal gehonoreerd worden met een mooie jaarlijkse werkingssubsidie. Wordt vervolgd!

Alles wat in dit lijvige jaarverslag te lezen staat, is het resultaat van het enthousiasme en de inzet van velen: medewerkers, interne en externe partners en stakeholders, professionals en niet-professionals. Een opsomming zou dit document alleen maar lijviger maken. Allezins staat vast dat zij allen een fantastisch mooie bijdrage leverden tot de appreciatie van ons eeuwenoude jenevervakmanschap;

Ontzettend veel dank daarvoor, en... lang zal jenever!

Davy Jacobs, directeur

I. COLLECTIEMANAGEMENT: VERZAMELEN – BEWAREN – ONDERZOEKEN

1. VERZAMELEN & HERKENNEN & BORGEN

STRATEGISCHE DOELSTELLING 01 (VERWERVEN)

Binnen zijn collectiemanagement zet het Jenevermuseum, als wetenschappelijke toetssteen voor de historische en actuele gegevens over (Belgisch) gedistilleerd, in op het **actief verwerven van objecten van strategische deelcollecties**. Daarnaast bouwt het museum ook zijn werking rond het **herkennen en borgen van immaterieel 'jenevererfgoed'** uit, in samenwerking met gespecialiseerde partners. Dit moet niet alleen het jeneververhaal en de collectieregistratie inhoudelijk verdiepen en leiden tot de **waardering** van zorgvuldig bepaalde deelcollecties. Het moet ook de beleving ervan door zijn gebruikers verhogen.

1.1 MUSEUMCOLLECTIE

De museumcollectie werd in 2022 uitgebreid met 145 objecten waarvan 46 schenkingen en 99 aankopen.

Via de weduwe van een Hasseltse privéverzamelaar kon het museum een lot van 46 items aankopen. Het betreft vooral Hasseltse keramiek voor verschillende stokerijen, maar ook enkele interessante stukken, waaronder een map met een honderdtal facturen, flessen, displays en een merkwaardige asbak. De map met facturen is nog niet in collectieregistratiedatabase opgenomen.

In totaal bestaat de collectie eind 2022 uit 29.878 geïnventariseerde objecten. Door een accuratere telling van koepel- en deelrecords wijkt dit aantal af ten opzichte van vorige jaarverslagen.

Enkele, andere bijzondere aanwinsten uit 2022 zijn:

Beeldende kunst

JM.2022.0140.00	Célestin Blanckart, Portret van Guillaume Fryns, 1911 (pastel)
JM.2022.0141.00	August Blanckart, Portret van Eugenie Mariette, 1929 (pastel)
JM.2022.0143.00	Lisse Loos, Alghe mist, 2022 (mixed media op doek)
JM.2022.0144.00	Roel Vandermeeren, De Schrijver, 2022 (olieverf op doek)
JM.2022.0145.00	Robin Hombrouck, Black-out (fotografie)

Promotiemateriaal

JM.2022.0006.00	Emailbord 'Liqueurs Brias' gemaakt door Emailirwerke Neu Isenburg voor Brias & C°, Brussel, 1905-1914
JM.2022.0007.00	Emailbord 'Arendsgenever' gemaakt door Ed. Busath voor de Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek, Brugge, ca. 1900
JM.2022.0010.00	Pancarte 't Hollands Stooke' van stokerij De Star, Mechelen, ca. 1900-1920
JM.2022.0011.00	Baanaffiche 'Vieille Cuvée' van stokerij Dumont de Chassart, 1949-1950
JM.2022.0019.00	Afficheontwerp voor Hertekamp van stokerij Bruggeman, ontwerp van Julian Key, 1976
JM.2022.0048.00	Pancarte 'Vermouth Jaccobino' voor stokerij Neefs, Antwerpen, ca. 1930
JM.2022.0049.00	Pancarte 'Vermouth Jaccobino' voor stokerij Neefs, Antwerpen, ca. 1940
JM.2022.0067.00	Promotionele diareportage (35 dia's) voor producten van stokerij Fryns, ca. 1975
JM.2022.0068.00	Affiche 'Oranje Bitter' voor Feyen & Looienga, Hasselt, 1897-1905
JM.2022.0069.00	Affiche voor Elixir d'Anvers van stokerij De Beukelaer, Antwerpen, ontwerp van Gerard Portielje, 1907
JM.2022.0080.00	Reclamekaartje voor aperitief Avio van stokerij Noblesse, Hasselt, ca. 1915
JM.2022.0086.00	Onderzetter voor stokerij Villers, gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, 1895-1920
JM.2022.0087.00	Asbak of schaalte voor stokerij Croonenberghs, gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, 1895-1914
JM.2022.0089.00	Asbak of schaalte voor likeurstokerij Cambier uit Oostende, gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, ca. 1900-1910
JM.2022.0090.00	Asbak voor likeurstokerij Ledouble uit Montenaken, gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, ca. 1900-1910

JM.2022.0104.00	Reclameschotel 'Hop Jenever' voor stokerij Fryns gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, 1909
JM.2022.0111.00	Asbak met ingebouwde bedieningsbel en reclame voor jenever en likeur, ca. 1935
JM.2022.0113.00	Reclamedisplay voor stokerij Feyten uit Mechelen, ca. 1930-1950
JM.2022.0114.00	Reclamedisplay voor de Hasseltse stokerij Fryns, ca. 1920-1930
JM.2022.0115.00	Reclamedisplay voor Martini, gemaakt door het Brusselse bedrijf Novita, ca. 1950-1960

Verpakkingsmateriaal

JM.2022.0091.00 & JM.2022.0092.00	Likeurkruiken voor stokerij De Schoonen uit Brussel, gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, ca. 1900-1920
JM.2022.0093.00	Likeurkruik voor stokerij Villers gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, ca. 1900-1920
JM.2022.0094.00 & JM.2022.0095.00	Likeurkruikjes voor stokerij Fouassin uit Luik, 1882
JM.2022.0096.00	Likeurkruik voor stokerij Fouassin uit Luik gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, 1895-1900
JM.2022.0097.00	Bruine stoop voor stokerij Wathlet-Roger uit Léglise gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, 1895-1910
JM.2022.0099.00	Beige stoop 'Chantecler' van stokerij Fryns, gemaakt door de Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt, 1910

Archivalia

JM.2022.0002.00	Foto van kruidenierszaak in Brussel, met reclame voor de Brusselse stokerij Godet, ca. 1920
JM.2022.0003.00	Menukaart van het banket ter ere van dokter Willems, 1853
JM.2022.0025.00	Postkaart van de Blinde-Ezelstraat in Brugge met aangeplakte affiche voor de Antwerpse stokerij Neefs, 1895-1905
JM.2022.0028.00	Postkaart met muurreclame voor Rossi in De Panne, ca. 1928
JM.2022.0033.00	Grondplan van likeurfabriek E. Daniel in Saint-Hubert, 1897
JM.2022.0046.00	Postkaart met muurreclame voor Cinzano in Blankenberge, 1910-1929
JM.2022.0059.00	Postkaart met reclame voor Elixir De Kempenaar van stokerij Neefs, 1922

1.2 COLLECTIE DOCUMENTATIECENTRUM

De bibliotheekcollectie van het documentatiecentrum telt eind 2022 2.298 titels.

Interessante aanwinsten zijn:

- Caro Verbeek, *Een kleine cultuurgeschiedenis van de (grote) neus*. Antwerpen, 2021.
- Regula Ysewijn, *Belgian café culture, a portrait of the iconic beer café*. Antwerpen, 2016.
- Paul De Schepper en Gerry De Mol, *Blijven hangen - Op zoek naar caféleven in Lokeren*. Lokeren, 2021.
- Eric Verdonck, *Rodenbach schenkt en schrijft geschiedenis*. Baarle-Nassau, 2022.
- Peter de Cupere, *Scent in context, olfactory art*. Duffel, 2016.
- Lisette Almering-Strik, *Privat-Livemont, meester van de Belgische Art Nouveau*. Valkenswaard, 2022.
- Patrick Ludwich en Karel Puype, *Alle Belgische whiskies*. Oostkamp, 2021.
- Jean Van Hamme en Francis Vallès, *De meesters van de gerst, integraal 1 & 2*. Antwerpen, 2016-2017
- Emmanuel Collet, Christian Joosten, e.a., *De la pub plein les murs*. Brussel, 2010.
- Dirk Neyens, *Schol. Hechtel-Eksel, een bruisende cafégeschiedenis*. Hechtel-Eksel, 2022
- Tanguy Ottomer, *Elixir d'Anvers, Het Verhaal - The Story*. Antwerpen, 2022.

1.3 ERFGOED EN MOBILITEIT (PERMANENTE OF SEMI-PERMANENTE BUIKLEENEN)

1.3.1 Bruiklenen in de permanente presentatie of in bewaargeving

De langdurige bruiklenen van het Museum aan de Stroom (MAS) in Antwerpen, het Industriemuseum in Gent en van 2 privécollecties bleven in 2022 behouden.

1.3.2 Bruiklenen aan derden

De langdurige bruikleen van 4 objecten aan het Radisson Blu Hotel in Hasselt werd in april 2022 stopgezet wegens verbouwing aan het hotel.

De langdurige bruikleen aan het BELvue Mseum blijft behouden tot 2026. Het gaat om een bruikleen van 8 objecten: 1 reclameschotel, 5 borrelglasjes, 1 kelderfles en 1 jeneverstooop.

Het Jenevermuseum gaf in 2022 voor volgende tentoonstellingen collectiestukken in bruikleen:

- Kassa kassa! – Industriemuseum, Gent, van 26 november 2021 tot 28 augustus 2022.
  - o Emailbord Elixir d'Anver (JM.10.0213.00)
- Henri Privat Livemont, grootmeester van het Belgische affiche – Nederlands Steendrukmuseum, Valkenswaard, van 15 februari tot 31 juli 2022.
  - o Affiche Bitter Oriental, Privat Livemont, 1897 (JM.2018.0061.00)
  - o Schilderij 'L'heure du thé, Privat Livemont, 1914 (JM.2020.0267.00)

1.4 IMMATERIEEL ERFGOED

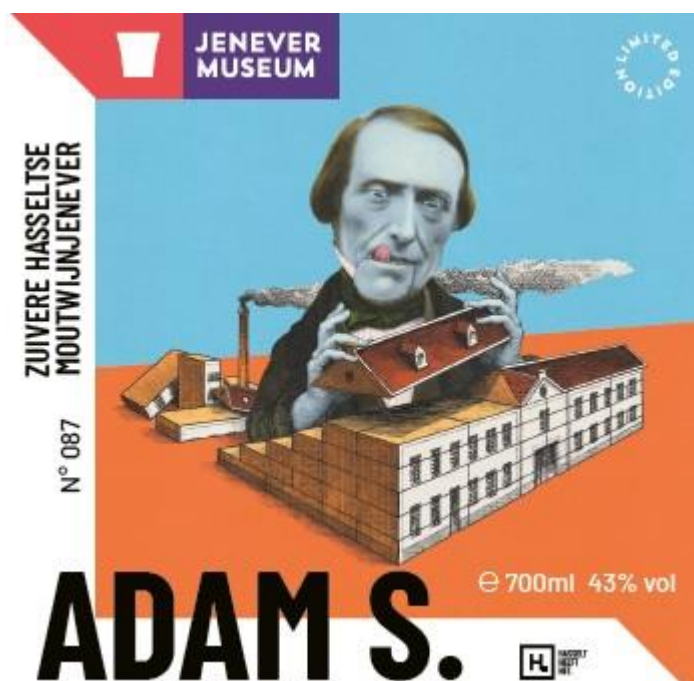
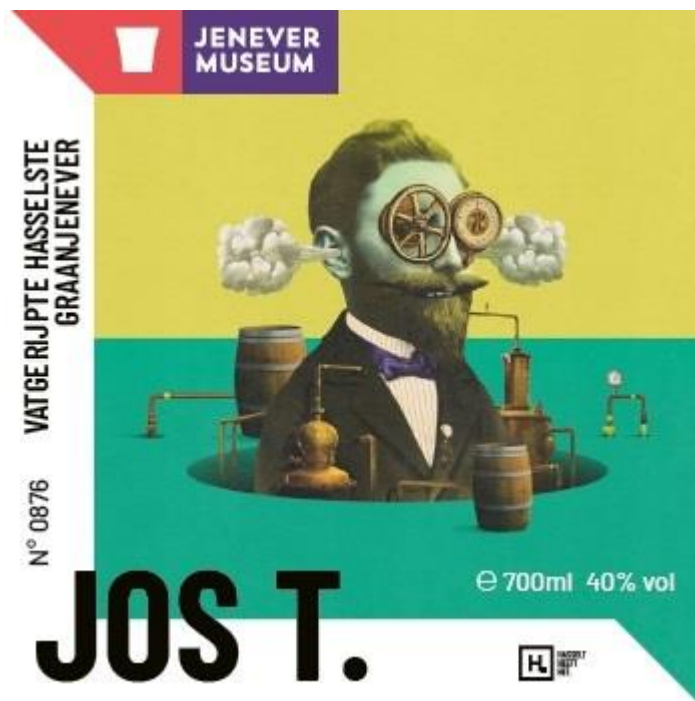
1.4.1 Iedereen Jeneverbaron – het participatief verzamelen van immaterieel jenevererfgoed

- Deze participatieve verzamel- en borgingsactiviteit in samenwerking met seniorenverenigingen, heemkringen en andere organisaties werd vanaf maart 2020 tijdelijk 'on hold' gezet.
- In de volgende beleidsperiode zal het concept verder verdiept worden en onderzocht hoe dit kan toegepast worden in andere dan Limburgse regio's en binnen specifieke beroepscategorieën (vb. mijnwerkers, vissers, havenwerkers, e.d.).

1.4.2 Productie van huisjenever en huislikeuren

- Het Jenevermuseum houdt authentieke 19de- en vroeg-20ste-eeuwse recepturen van jenever en likeur levend en produceert ze in even authentieke 19de- en vroeg-20ste-eeuwse apparatuur. Deze producten worden per glas of fles verkocht in het proeflokaal.
- Afgelopen jaar werden de volgende hoeveelheden Hasseltse Graanjenever 40% vol afgevuld:
  - o 530 kruiken van 70 cl
  - o 61 flessen van 50 cl (ledengeschenk voor de vzw Nationaal Jenevermuseum Hasselt)
  - o 291 flessen van 100 cl (schenkflessen voor het proeflokaal)
- Afgelopen jaar werden de volgende hoeveelheden Goudwater 38% vol (sinds 2017) afgevuld:
  - o 505 flessen van 50 cl
  - o 128 flessen van 100 cl (schenkflessen voor het proeflokaal)
- Afgelopen jaar werden de volgende hoeveelheden Oranjebitter 38% vol (sinds 2008) afgevuld:
  - o 230 flessen van 50 cl
  - o 84 flessen van 100 cl (schenkflessen voor het proeflokaal)
- Afgelopen jaar werden de volgende hoeveelheden Elixir 35% vol (sinds 2005) afgevuld:
  - o 232 flessen van 50 cl
  - o 82 flessen van 100 cl (schenkflessen voor het proeflokaal)
- Afgelopen jaar werden volgende hoeveelheden Vatgerijpte Hasseltse Graanjenever 40% vol afgevuld:
  - o 213 kruiken van 70 cl
- Ter gelegenheid van de 40ste verjaardag van het Jenevermuseum werd een Zuivere Hasseltse Moutwijnjenever geproduceerd van 43% vol. Hiervan werd een beperkte hoeveelheid van 200 kruiken van 70 cl afgevuld in een speciaal voor de gelegenheid gecreëerde zwarte huiskruik.
- De flessenlabels van de huisjenever kregen een andere vormgeving en ze kregen een naam verwijzend naar de jaarlijkse jeneverambassadeur of naar voor relevante historische personages:
  - o De Hasseltse Graanjenever werd 'Anne-Sophie B.' naar chef-kok Anne-Sophie Breyssem, medezaakvoerder van het Hasseltse restaurant Ansoler en in 2015 'Lady Chef of the Year'.

- De Vatgrijpte Hasseltse Graanjenever werd 'Jos. T.' naar Joseph Theunissen, de voorlaatste stoker van de stokerijsite die nu het Jenevermuseum huisvest.
- De Zuivere Hasseltse Moutwijnjenever werd 'Adam S.' naar de Adam Stellingwerff, de stoker die de stokerijsite die nu het Jenevermuseum huisvest, zijn huidige uitzicht gaf.

2. BEWAREN

STRATEGISCHE DOELSTELLING 02 (BEWAREN)

Diepgaand onderzoek naar en optimale beleving van het jeneververhaal zijn enkel mogelijk dankzij degelijk, bruikbaar en authentiek bronnenmateriaal. Om dat te kunnen faciliteren en realiseren zet het Jenevermuseum in op een **kwaliteitsvolle bewaring** van zijn collecties door middel van een duurzaam museumdepot en het hoogwaardig digitaliseren van de collecties.

2.1 PASSIEVE CONSERVERING

- Alle standaardacties werden voortgezet.
- In 2022 werd de eigen depotsituatie en -behoeftes in kaart gebracht via een gedetailleerde volumeberekening van de huidige depotsituatie in het museumdepot Roode Berg, de verspreide depotruimtes in de drie musea en extern gehuurde depotruimte. De gegevens werden geanalyseerd. Samen met FARO werd – in twee overlegmomenten – het veld verkend. Doel: in 2023 helderheid krijgen over de ambities van de stad Hasselt met betrekking tot het bovenlokaal potentieel van een erfgoeddepot.

2.2 ACTIEVE CONSERVERING EN RESTAURATIE

In 2022 werden twee schilderijen uit de vaste opstelling behandeld nadat er witte vlekken vastgesteld werden op de werken:

- Paul Wante, Portret van Jacob van Maerlant, 1973, olieverf op doek (JM.09.0114.00)
- Charles Venneman, De vrolijke drinkers, 1857, olieverf op doek (JM.2013.0080.00)

Van de behandelingen werd een uitgebreid conserveringsrapport opgemaakt. De rapporten werden in Adlib aan de betreffende stukken gelinkt.

2.3 REGISTRATIE

2.3.1 Algemeen

- Momenteel zijn er 29.878 collectiestukken geïnteriseerd in Axiell Collections.
- Onthaalmedewerkers helpen wanneer het kan bij de registratie en het aanvullen van de beschrijvingen in de collectiedatabase. In 2022 betrof dit voornamelijk de koppeling van de juiste afbeeldingreferenties aan de objectrecords in Axiell Collections en het beschrijven van etiketten.
- De flessen (ca. 800 exemplaren) in de collectie van Ronald Ferket, aangekocht eind 2021, werd door een jobstudent gesorteerd per stokerij zodat deze deelcollectie in de toekomst gemakkelijker bestudeerd en geregistreerd kan worden.
- Een stagiair (VUB, masterstudent geschiedenis) werkte gedurende 120 uren (gespreid over 2022-2023) op de deelcollectie affiches in de collectie Ronald Ferket: onderzoek naar dubbels met de museumcollectie en voorbereiden van registratie van de 'nieuwe' affiches in Axiell Collections. De eigenlijke registratie in Axiell Collections gebeurt in 2023.
- Een vrijwilligster werkt sinds december 2022 een halve dag per week aan de registratie van de facturen en brieven uit de collectie van Ronald Ferket in een Excel-bestand dat later kan opgeladen worden in Axiell Collections.

2.3.2 Digitalisering

- In december 2022 werden van 46 objecten kwaliteitsvolle hoge resolutie foto's genomen door Dominique Provost, kunstfotograaf.
- Samen met het Stadsarchief Hasselt hebben de Musea Hasselt een raamcontract voor het digitaliseren van papieren collecties. Concreet voor de musea betekent dit dat voor de periode 2022-2025 jaarlijks een deel van de papieren collectie door een professioneel bedrijf hoogwaardig gedigitaliseerd wordt. Er wordt dan een contingent aangeleverd. Voor 2022 betrof het vooral recent verworven affiches, pancartes postkaarten en foto's, maar ook de deelcollecties facturen, brieven, aandelen, menukaarten, porseleinkaarten en een deel etiketten. In totaal gaat het om ongeveer 6.000 scans.
- Het Jenevermuseum stapte in het grootschalige 'meemoo GIVE'-project voor het digitaliseren van glasplaten. Omdat de glasplatencollectie van het Jenevermuseum al eerder gedigitaliseerd werd is het aantal voor dit project beperkt: het gaat om 13 glasplaten van de Antwerpse stokerij Meeùs

uit de collectie van Ronald Ferket. De glasplaten werden in 2022 op stukniveau geregistreerd in de inventaristool van meemoo en verpakt volgens de richtlijnen van meemoo. Ze staan klaar voor transport. De digitalisering zelf staat ingepland voor 2023.

2.3.3 Erfgoeddatabanken

In 2022 werd de selectie op Erfgoedplus.be niet verder uitgebreid. Door het verhuizen van het hele systeem van Erfgoedplus.be naar nieuwe servers i.h.k.v. het project Vlaamse Erfgoeddatabanken worden nieuwe imports sinds 2020 voor onbepaalde tijd on hold gezet. Momenteel staan 5.777 objecten op Erfgoedplus. Deze objecten zijn ook zichtbaar op Europeana, de Europese website voor erfgoed. Door de omschakeling naar Erfgoedinzicht via de Vlaamse Gemeenschap is een deel van de collectie van het Jenevermuseum nu ook online toegankelijk via Erfgoedinzicht.be. Op dit platform staan nu 6.902 collectiestukken. Goed beeldmateriaal is essentieel voor publicatie op Erfgoedinzicht. De selectie wordt regelmatig uitgebreid. Een 23% van de totale collectie van het museum is nu online toegankelijk. De raadpleegbare objecten zijn een mooie weerspiegeling van de diversiteit van de collectie.

2.4. LOD-project

In maart 2021 diende het Jenevermuseum bij de Vlaamse Gemeenschap een aanvraag in voor de projectsubsidie cultureel-erfgoedwerking. Fase 1 van het project 'Belgische jeneverstokerijen als LOD en ontsluiting via Wiki-platformen' werd begin juli 2021 goedgekeurd. Daardoor kon voor een jaar een halftijdse projectmedewerker aangeworven worden. Met dit project wil het Jenevermuseum de historische informatie over stokerijen valoriseren door een selectie van 250 Belgische stokerijen als Linked Open Data te publiceren via Wikidata. Zo maken we persistente identifiers (PID's) voor stokerijen, wordt de kennis online toegankelijk en verwijzen we naar het Jenevermuseum als expertisecentrum. Via Wikidata kan de informatie over stokerijen door iedereen worden geraadpleegd en verrijkt. Ook kunnen andere instellingen de PID's van stokerijen verbinden met hun eigen datasets en groeit het LOD-netwerk rond jenevererfgoed.

Daarnaast bevat Wikipedia weinig artikels over stokerijen, dus wil het Jenevermuseum zelf deze artikels gaan schrijven. Eerst testen we dit intern uit om dan schrijfsessies met vrijwilligers te organiseren. Op deze manier vergroot de zichtbaarheid van het stokerijerfgoed voor een breed publiek en wordt het onderzoek errond gestimuleerd.

Als belangrijkste verwezenlijkingen in 2022 gelden de [publicatie](#) van gestructureerde metadata over ruim 250 stokerijen op Wikidata en de projectpagina over de schrijfsessies. Met dit pilootproject ambieert het Jenevermuseum om als museum ook digitaal open en toegankelijk te zijn, een tendens waar je in het digitale tijdperk niet omheen kan.

2.5. REPRODUCTIE-AANVRAGEN VAN COLLECTIE

In 2021 werden reproducties van volgende collectiestukken aangevraagd voor publicaties of tentoonstellingen:

- OKV-nummer, themanummer 'Lente in de kunst': reproductie van de affiche 'Absinthe Robette' (JM.94.0099.00)
- Artikel over het gebruik van de vuurpot in heemkundig tijdschrift De Souvereinen: herbergtafereel van Prosper De Wit (JM.09.0080.00)
- Boek over cafégeschiedenis van Hechtel-Eksel: spotprent/affiche over de Wet Vandervelde (JM.94.0400.00)

2.6. ONDERZOEKS- EN INFOVRAGEN M.B.T. DE COLLECTIE

- Behalve talrijke vragen rond de financiële waarde van objecten – om deontologische redenen doet het museum geen waardebeoordelingen – krijgt het Jenevermuseum ook info- en onderzoeksvragen over jenevererfgoed. De vragen werden telkens zo uitgebreid mogelijk beantwoord.
- In 2022 ging het om 50 vragen van zowel verzamelaars, heemkringen, genealogen, studenten e.d. hoofdzakelijk m.b.t. de historiek van verschillende Belgische jeneverstokerijen of met een vraag over een specifiek object.

2.7. PARTNERSHIP IN ASBESTPROJECT

- Het Jenevermuseum is partner in het ETWIE-project rond gevaarlijk erfgoed. Inzet van het project: meewerken aan het asbestveilig maken van de cultureel-erfgoedsector.
- De asbestproblematiek komt ook voor in de collectie van het Jenevermuseum. In het productieproces voor jenever en likeur worden filters gebruikt om onzuiverheden uit het

gedistilleerd te filteren. In de filters werden vaak asbestplaten gebruikt. Ook in andere stookapparatuur werd asbest vaak gebruikt als dichting.

- Het project liep tot juni 2022 en resulteerde onder meer in een beeldbank voor asbest in erfgoed: www.ziterasbestin.be. Op de beeldbank staan 22 objecten uit de collectie van het Jenevermuseum.

3. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

STRATEGISCHE DOELSTELLING 03 (ONDERZOEKEN)

Het Jenevermuseum voert verdiepend, relevant onderzoek en stimuleert verantwoord experiment door zijn kennis en **collecties ter beschikking te stellen van derden**. Hiervoor werkt het museum samen met particulieren, verenigingen, musea en andere erfgoeddeskundigen, beroepsorganisaties, bedrijven en onderwijsinstellingen. Op deze manier versterkt het museum zijn status als kennis- en expertisecentrum voor het Belgische gedistilleerd.

3.1. ONDERZOEKSPROJECT 'STOKERIJ FRYNS'

In het najaar van 2015 werd gestart met een bronnenonderzoek naar de geschiedenis van stokerij Fryns in Hasselt. Een projectwerkgroep, waarin verschillende vrijwilligers zetelen en een vertegenwoordiger van de familie Fryns, werd opgericht. Er werd een inventaris opgemaakt van het reeds beschikbare collectiemateriaal en de aanwezige documentatie. Binnen dit onderzoeksproject zijn er heel wat opportuniteiten met betrekking tot het immateriële erfgoed van de stokerij in kwestie. Het de onderzoeksresultaten resulteerde in het najaar van 2022 in een tentoonstelling en publicatie.

3.2. PARTICIPATIEF ONDERZOEK STOKERIJEN OOST-VLAANDEREN 'DE STOKERIJ IN JE BUURT'

Samen met Histories organiseerde het museum op 17 maart 2022 een online kotcafé over dossiers hinderlijke inrichtingen voor stokerijen: waar ze te vinden, welke informatie kan je erin vinden. Aantal deelnemers: 17.

3.3. ONDERZOEKSPROJECT 'STOKERIJOPLEIDINGEN IN VLAANDEREN/BELGIE'

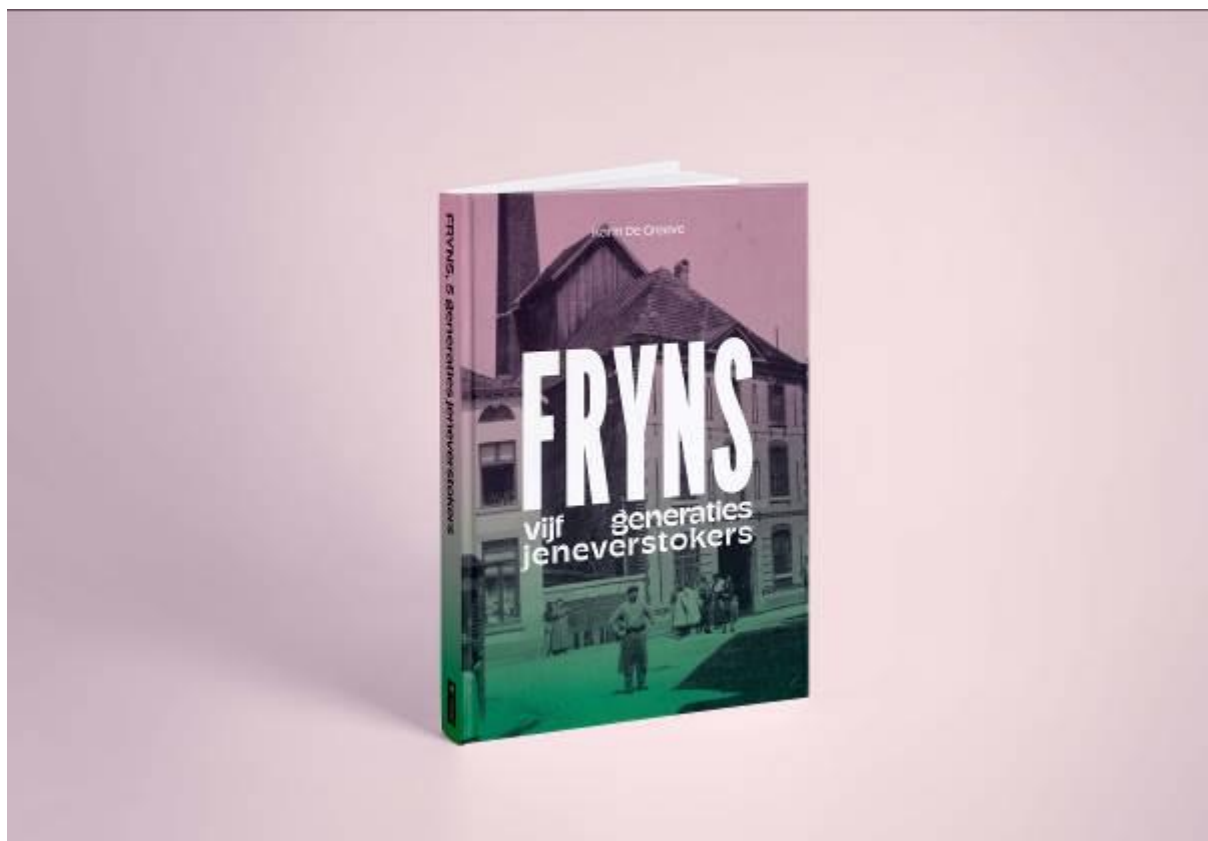
In aanloop naar de Erfgoeddag in 2022 met als thema 'onderwijs' startte het Centrum voor Agrarische Geschiedenis een onderzoek op naar de evolutie van brouwerij- en vooral stokerijopleidingen in ons land van de vroege 20ste eeuw tot vandaag. Vertrekpunt van het onderzoek was het artikel van prof. Eric Van Schoonenberghe over het ontstaan van het stokerij- en brouwerijonderwijs einde 19de eeuw in zijn publicatie 'Alcohol tijdens de 19de eeuw. Biotechnologie in volle evolutie' uit 2012. Het onderzoek mondde uit in een mobiele panelexpo (cf. infra) die van 24 april (Erfgoeddag) tot 8 mei opgesteld stond in het Jenevermuseum

3.4. ONDERZOEKSPROJECT 'EMAILBORDEN VOOR JENEVER EN LIKEUR'

In 2022 werd op regelmatige basis samen met expert Jan De Plus verder gewerkt aan dit project via verschillende overlegmomenten en bezoeken ter plaatse bij belangrijke privéverzamelaars en in archieven. Het project zal in het najaar 2023 uitmonden in een publicatie in het Nederlands en het Frans (uitgegeven door uitgever Weyrich en geschreven door Jan De Plus, Karl Scheerlinck en Yves Segers) en een tentoonstelling op twee locaties: het Jenevermuseum en Het Stadsmus.

3.5. ONDERZOEKSPROJECT 'GRAFICUS EDGARD DARIMONT'

- In het najaar van 2018 werd een opstartvergadering gehouden met expert Karl Scheerlinck over een onderzoeksproject naar grafisch ontwerper Edgard Darimont (Hasselt, 1909 – Lanaken 1980). Edgard Darimont ontwierp, hertekende of herinterpreteerde voor verschillende stokerijen en andere bedrijven etiketten, affiches, pancartes en andere promotiemiddelen. Hij is vooral ook gekend voor zijn ontwerpen voor de Antwerpse Zoo.
- De in door Francine Darimont, dochter van Edgard Darimont, in bruikleen gegeven privécollectie werd gedeeltelijk in Excel geregistreerd in 2021. Een deel van die collectie werd in 2022 via het raamcontract van de stad Hasselt gedigitaliseerd.
- Timing realisatie van publicatie en expo: najaar 2025.

II. PUBLIEKSBEEMIDDELING EN -WERKING: PRESENTEREN - INFORMEREN

STRATEGISCHE DOELSTELLING 04 (TOELEIDEN & PRESENTEREN)

Het Jenevermuseum optimaliseert een kwaliteitsvolle, **gedifferentieerde productmix** (aanbod), met bijhorende communicatie en/of promotie. De nadruk ligt steeds op het verwerven van inzicht én op persoonlijke beleving bij (jong)volwassen gebruikers met interesse voor erfgoed, (streek)gastronomie, wetenschap en techniek. Bij het samenstellen van de productmix vertrekt het museum van inzichten verworven uit **gebruikersonderzoek**. Elke gebruiker van het Jenevermuseum, virtueel of fysiek, museumbezoeker of participant in een project, wordt 'jeneverwijs' en zo ambassadeur van het jeneververhaal.

1. ALGEMENE TOEGANKELIJKHEID

1.1. MUSEUM

1.1.1. Toegangstarieven

In 2022 bleven de volgende toegangstarieven gehanteerd:

Individuele:	€ 7 p.p. inclusief consumptie
65-plus	€ 5 p.p. inclusief consumptie
Jongeren tot 26 jaar:	€ 3 p.p. inclusief consumptie
Kinderen tot 12 jaar:	gratis
Groepen (vanaf 15 personen):	€ 5 p.p. inclusief consumptie

Een ticket voor het Jenevermuseum gaf van 24 september tot 8 januari 2023 ook toegang tot de expo 'Fryns. Vijf generaties jeneverstokers' en omgekeerd.

1.1.2. Openingsuren in 2022

Het museum was afgelopen jaar 291 dagen geopend.

De openingsuren bleven ongewijzigd, nl. van dinsdag tot zondag van 10u tot 17u.

Sluitingsdagen waren: elke maandag, 1 januari, van 10 tot 30 januari, 24, 25 en 31 december.

1.2. DOCUMENTATIECENTRUM

Het documentatiecentrum is raadpleegbaar op afspraak en binnen de normale kantooruren.

Regelmatig ontving het museum aanvragen voor informatie (zowel schriftelijk, telefonisch als persoonlijk) en dit hoofdzakelijk in functie van eindwerken en papers door scholieren en studenten, maar ook in functie van andere onderzoeken en projecten.

2. TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

2.1. JENEVERSTOKER, EEN VAK APART (VAN 24 APRIL TOT 8 MEI)

Jenever ligt zonder twijfel mee aan de basis van het hedendaags brouwerij-onderwijs. Tijdens de tweede helft van de 19de eeuw kenden biotechnologische bedrijven, zoals jeneverstokerijen, een ware gedaanteverandering: pneumatische mouterijen, stoommachines, arbeidsbesparende en energiezuiniger stookkolommen, nieuwe en goedkopere grondstoffen Enkel de Belgische brouwerijen, op enkele uitzonderingen na, bleven op een zeer traditionele manier verder werken en kregen klappen. Bovendien stagneerde het bierverbruik ten voordele van de jeneverconsumptie, gaf de burgerij voorkeur aan wijn en buitenlandse bieren en won de bakkersgist, geproduceerd door industriële alcoholfabrieken, aan waarde ten nadele van de biergist. Jeneverstokers boekten successen en de brouwers beseften de nood aan verandering. Maar de kennis ontbrak. In een tijdspanne van tien jaar werden drie brouwerijscholen opgericht die ook aandacht hadden voor andere biotechnologische bedrijven die alcohol, gist, azijn, suiker en zetmeel produceerden.

Deze mobiele pop-up-expo brengt het ontstaan en de evolutie van het (academisch) onderwijs rond alcoholproductie in beeld. Van de eerste Ecole Professionnelle de Brasserie de la Société des Brasseurs belges in Gent (1887) tot de verschillende opleidingsmogelijkheden vandaag.

Een samenwerking van het Jenevermuseum en het CAG naar aanleiding van Erfgoeddag 2022.

2.2. NOT YOUR USUAL JENEVER – EEN ARTISTIEKE GROEPSEXPO (VAN 12 MEI TOT 28 AUGUSTUS)

Jenever en alchemie?! Jenever en sluikestokerij? Jenever en distilleerkunst? Vijf jonge kunstenaars uit verschillende artistieke disciplines – afgestudeerd aan de PXL – verdiepten zich naar aanleiding van de Hasseltse Kunstenacht (cf. infra) in het wonderlijke verhaal van jenever. Ze brachten elk een eigen creatieve interpretatie van een belangrijk hoofdstuk uit die langlopende jenevergeschiedenis van meer dan 500 jaar. Dit was de line-up: Robin Hombrouck (fotograaf/videokunstenaar), Lisse Loos (illustratrice), Aaron-Victor Peeters (beeldend kunstenaar/installatiekunstenaar), Kobe Ruysen (beeldend kunstenaar/installatiekunstenaar) en Roel Vandermeeren (beeldend kunstenaar/kunstschilder).

2.3. FRYNS. VIJF GENERATIES JENEVERSTOKERS (VAN 24 SEPTEMBER TOT 8 JANUARI – LOCATIE: HET STADSMUS)

Vanaf 1885 begint Guillaume Fryns met de handel in jenevers en likeuren in Hasselt. Het familiebedrijf overleeft twee wereldoorlogen, zwicht niet onder de wet tegen drankmisbruik en weet ook tijdens economische crisissen het hoofd boven water te houden. Fryns was ongetwijfeld een van de grootste stokerijen – zonet de grootste – van Hasselt. Recent maakt Distillery Fryns een doorstart. Michel Fryns (vierde generatie) zet het merk Fryns opnieuw op de kaart en zijn dochter Céleste (vijfde generatie) stapt ook mee in de zaak. Ze knopen terug aan bij de traditie van kwaliteitsvolle jenevers en zetten bewust in op een smaakvolle beleving via cocktails en nieuwe productontwikkeling. Bij de expo verscheen de gelijknamige publicatie en werden verschillende publieksactiviteiten georganiseerd (cf. infra).

2.4. DRINK OF LIFE. EEN KUNSTINSTALLATIE VAN OLFACTORISCH KUNSTENAAR PETER DE CUPERE (VAN 24 SEPTEMBER TOT 8 JANUARI → VERLENGD TOT 16 APRIL 2023)

Op vraag van het Jenevermuseum en in het kader van het project 'Fryns' ontwikkelde olfactorisch kunstenaar Peter de Cupere de geurinstallatie 'Drink of Life'. Deze installatie bestond uit een cafétafereel met een toog en een jenever drinkend koppel aan een tafeltje, een alambiek, een revolver, twee 'schilderwerken' volledig bestaande uit jeneverbessen. Daarnaast ook uit een aantal geurtekeningen waarbij de jeneverbessen ook het uitgangspunt vormde.

3. INGREPEN IN DE VASTE MUSEUMPRESENTATIE

3.1. DE JENEVERMOORD

De (gratis) interactieve museumspeurtocht werd in 2022 2.440 keer gespeeld.

3.2. MET DE GEESTENDETECTOR OP STAP

De (gratis) interactieve audioguide werd in 2022 558 keer uitgeleend.

3.3. PROJECT 'VERBREDING EN VERDIEPING VAN DE SMAAKBELEVING IN DE VASTE PRESENTATIE EN IN HET PROEFLOKAAL

- Samen met de studenten Concept Design & Leisure van de Fontys Hogeschool voor Economie en Communicatie in Eindhoven werd gezocht naar een of meerdere concepten om de smaakbeleving in de schuur en proeflokaal van het museum sterker uit te spelen.
- De studenten werden uitvoerig gebriefd en rondgeleid in het museum (10/05) door de directeur en de stafmedewerker participatie. Zij pitchten later hun ideeën (31/05) op basis waarvan zij een (bruikbaar) concept voorstelden (21/06). We evalueerden elk voorstel in samenspraak met de docenten (24/06).
- De uitwerking van het project door een extern bureau wordt voorzien in 2023.

4. ACTIVITEITEN

4.1. RONDLEIDINGEN, WORKSHOPS, TASTINGS EN EDUCatieve PROGRAMMA'S VOOR SCHOLEN

In 2022 waren rondleidingen opnieuw mogelijk. Workshops en tastings voor groepen en ook educatieve programma's werden om verschillende redenen nog niet opnieuw aangeboden.

4.2. ERFGOEDDAG (24/04) – EXPO 'JENEVERSTOKER, EEN VAK APART'

- Samen met het CAG (dat het inhoudelijk onderzoek voerde) presenteerde het Jenevermuseum de geschiedenis van het brouwerij- en stokerijonderwijs in België aan de hand van een mobiele paneelexpo. Thema van de Erfgoeddag in 2022 was 'onderwijs'.
- Het museum was gratis toegankelijk.
- Aantal bezoekers: 85

4.3. KUNSTENNACHT (12/05) – NOT YOUR USUAL JENEVER. EEN ARTISTIEKE GROEPSEXPO

- Tijdens de Hasseltse Kunstennacht (van 18u tot 22u) vond de vernissage plaats van de groepsexpo (cf. supra). Daarnaast gaven de jonge kunstenaars tijdens 'Meet the Artists' van 20u tot 21u toelichting bij hun werk.
- Aantal bezoekers: 405

4.4. JENEVER COCKTAIL FEST (21/05)

- Jenever leeft! Dat wilde Fade Events, vier studenten Communicatie van Hogeschool PXL, aantonen met het 'Jenever Cocktail Fest'. Het Jenevermuseum trad op als gastheer voor dit event. Samen met jeneverproducenten Smeets en Fryns boden de studenten maar liefst 10 verschillende jenevercocktails én mocktails aan én uiteraard heerlijke hapjes. Muzikale ambiance was gegarandeerd dankzij een live optreden van BAM Liveshow.
- Aantal aanwezigen: 412

4.5. ACTIVITEITEN BIJ DE EXPO 'FRYNS. VIJF GENERATIES JENEVERSTOKERS' EN DE KUNSTINSTALLATIE 'DRINK OF LIFE'

- Opening expo's en boekvoorstelling (23/09 – locatie: Het Stadsmus / De Nieuwe Zaal / Jenevermuseum): 208 aanwezigen
- Fryns gegidst door... Fryns: Michel Fryns, vierde generatie en zaakvoerder van de huidige Fryns-stokerij, nam de bezoeker mee op sleeptouw door de wervelende geschiedenis van zijn voorouders, aan de hand van strakke feiten en sappige anekdotes. Hij liet hem natuurlijk ook kennismaken met zijn eigen, persoonlijke verhaal en herinneringen. In het Jenevermuseum werd de geurinstallatie Drink of Life die kunstenaar Peter de Cupere speciaal voor de tentoonstelling ontwikkelde bezocht om vervolgens in het proeflokaal af te sluiten met een Fryns-borrel.
  - 30/10: 20 deelnemers (volzet)
  - 06/11: 20 deelnemers (volzet)
- Exclusieve rondleiding vol Fryns en... geur Michel Fryns, zaakvoerder Fryns Distillery en vierde generatie Fryns, én Peter de Cupere, olfactorisch kunstenaar, namen de bezoeker mee op sleeptouw in de Fryns-expo en de geurinstallatie 'Drink of Life'
  - 04/12: 23 deelnemers (volzet)
- Fryns Cocktail Workshop Gedaan met gin en wodka: jenever is de nieuwe trend in cocktailland! Deelnemers aan deze workshops shaketen, crushten en stirden, en creëerden zo de allerbeste cocktails en mocktails met de heerlijkste Fryns-producten. Ze maakten een Fryns Basil Smash (met Fryns Premium of Fryns Nature 0%) en een Paloma (met Fryns Premium of Fryns Spice 0%), met of zonder alcohol dus!
  - 30/10: 9 deelnemers
  - 06/11: geannuleerd
  - 04/12: 14 deelnemers
- Hessels Ouër Fryns' (27/11 – Het Stadsmus)
  - Grote en kleine verhalen over de Hasseltse stokerij Fryns in authentiek Hasselts dialect door Karin De Greeve.
  - Aantal deelnemers: 42

4.6. TATERWATER. EEN ERFGOEDCOPRODUCTIE VAN HET JENEVERMUSEUM, DE WENKBRAUWERIJ EN DE PROVINCIE LIMBURG

- Er was eens... Zo begint ieder sprookje. Maar zo begint ook het verhaal van elke stokerij, of beter elke jeneverstokerij. En het verhaal van een stokerij, is ook het verhaal van de distilleerketel, van de schoorsteen, van de stoommachine, van de baksteen uit de stokerijmuur en van de trap naar de kiemzolder. Taterwater vertelt over de geschiedenis van die baksteen, over de gevoelens van die trap, over het wel een wee van de stoommachine, over de gedachten van de schoorsteen en over het trauma van de ketel. Uit respect luisteren we dus, nu, na eeuwen jenever stoken, eindelijk eens naar hun verhaal. Want zonder hen, geen jenever. Voor Taterwater bezocht theatermaker Ief Gilis van De Wenkbrauwerij (met de hulp van collega Steven Wouters) jeneverstokerijen, dook hij in archieven en bibliotheken en sprak hij met verschillende (voormalige) jeneverstokers en (ex-)werknemers van stokerijen. Het resultaat van deze zoektocht en vele gesprekken: zijn eigen creatieve kijk op de tumultueuze jenevergeschiedenis en op het wel en wee van jeneverstokerij in de vorm van een theatervoorstelling.
- Avant-première (06/10 - Oude Gevangenis): 155 aanwezigen
- Première (07/10 - Jenevermuseum): 48 aanwezigen
- Première (08/10 - Jenevermuseum): 35 aanwezigen

4.7. HASSELTSE JENEVERFEESTEN (15 & 16/10)

- De 32ste editie van de Hasseltse Jeneverfeesten zette het museum en de stad weer helemaal op stelten.
- Het museum was het hele weekend gratis toegankelijk.
- Voor het eerst stelde het museum bij de voorstelling van de versgestookte huisjenever ook een jenever(museum)ambassadeur voor. Een jaar lang draagt de huisjenever de naam van deze ambassadeur met wie in het daaropvolgende voorjaar ook allerlei activiteiten worden opgezet. De eerste jenever(museum)ambassadeur was Anne-Sophie Breyssem, chef-kok van restaurant Ansoler, tv-kok op o.m. Njam.tv en op VTM in Snackmasters, bovendien ook "Lady Chef of the Year" in 2015.
- Voor het eerst stelde het museum ook een curator aan voor de samenstelling van het publieksprogramma. Theatermaker Ief Gilis van De Wenkbrauwerij zorgde op zaterdag voor een memorabele, muzikale voorstelling van de huisjenever, bracht op zondag zelf de voorstelling 'Postkantoor', programmeerde optredens van Marino Punk en een wel heel bijzondere postkaartverkoper. Daarnaast had de Info*matic waar Rosa je een antwoord bood op al je vragen heel wat succes.
- Bezoekers: 6.910 (3.265 op zaterdag en 3.645 op zondag)

4.8. BELGISCHE JENEVER MASTERCLASS ONLINE (18/11)

- Samen met Jeroen Van Dyck van smaakbureau Meug begeleidde museumdirecteur Davy Jacobs een online tasting rond de Belgische jenever. Een toffe line-up van maar liefst 8 Belgische jenevers werd zorgvuldig samengesteld. De tasting werd live gestreamd vanuit de stookzaal. De logistiek en praktische organisatie gebeurde door Meug.
- Aantal deelnemers: 35

4.9. VERJAARDAGSFEEST 40 JAAR JENEVERMUSEUM (26/11)

- Veertig jaar geleden zag het Jenevermuseum het levenslicht. Dat moest met een groot verjaardagsevent gevierd worden. De organisatie gebeurde in zeer nauwe samenwerking met de derdejaarsstudenten van de PXL-opleiding Communicatie- en Eventmanagement en hun docenten.
- In 4 tijdsloten van een uur, gespreid van 11u tot 18u, werden telkens 300 personen verdeeld over 3 acts (volkszanger Jos Tuts, acrobatenkoppel Duo Nu en woordkunstenaar Jee Kast) waarna iedereen op de binnenkoer getrakteerd werd op borrels en een stuk taart onder het gezang van mannenkoor Het Volgende Punt. Dat zong voor de gelegenheid ook de verjaardagshymne "Lang zal jenever" op de tonen van "Lang zal hij leven". De bezoekers werden welkom geheten door de acteurs van Monkey Business die ook het plenair gedeelte in openlucht aan elkaar praatten.
- Naar aanleiding van de 40ste verjaardag ontwikkelde de meester-stoker van het museum een exclusieve verjaardagsjenever, de Zuivere Hasseltse Moutwijnjenever Adam S., op een zeer beperkte oplage van 200 exemplaren.

- In elk tijdslot werden 3 verjaardagsjenever én 40 liter jenever (incl. levenslang gratis museumtoegang) verloot onder de aanwezigen.
- Voor dit event werd een grootse communicatiecampagne opgezet (cf. infra).
- Aantal deelnemers: 1.200 (volzet)

4.10. KERST MET HET VOLGENDE PUNT (03/12 & 11/12)

Mannenkoor Het Volgende Punt bracht zowel kerst- als drinkliederen in een sfeervol proeflokaal. Toegang was gratis.

4.11. JAZZ 'N JENEVER

- Voor het zevende jaar op rij programmeerde het Jenevermuseum in samenwerking met jazzexpert en -muzikant Arne Van Coillie en vzw Jazz in Hasselt jazzconcerten onder de naam 'Jazz 'n Jenever'.
- Ivan Paduart & Patrick Deltenre (11/02): 31 aanwezigen
- Eric Vloeimans & Tuur Florizoone (27/05): 15 aanwezigen
- Nabou (24/06): 53 aanwezigen
- Gert Jan Dreesen Kwartet (16/09): 44 aanwezigen
- Kim Versteyen & Tim Finoulst (09/12): 30 aanwezigen

4.12. TE GAST: VOORSTELLING 'ODYSSEUS' VAN DE MACHIENERIE N.A.V. THEATER OP DE MARKT (10 & 11/08 – 2X2 VOORSTELLINGEN)

Het Jenevermuseum trad op als gastheer voor een van de voorstellingen van Theater op de Markt. De 4 voorstellingen waren volzet met telkens 60 aanwezigen.

4.13. APP 'JENEVERRROUTE'

De mobiele applicatie (app) van de Hasseltse jeneverroute werd in 2022 niet langer aangeboden omdat het concept van de app aan een actualisering toe is.

5. SAMENWERKINGSVERBANDEN

5.1. ONDERSTEUNING LEDENWERKING VZW NATIONAAL JENEVERMUSEUM HASSELT

- Naar aanleiding van de aangepaste overeenkomst tussen de stad Hasselt en de ondersteunende museumvzw's ontwikkelt de vzw Nationaal Jenevermuseum Hasselt zich sinds 2018 tot een ledenvereniging die diverse activiteiten rond jenever voor haar leden organiseert. De vzw blijft eigenaar van het grootste deel van de collectie en stelt deze ter beschikking op basis van een langdurige bruikleenovereenkomst. Het Jenevermuseum treedt steeds op als een verantwoordelijke collectiebeheerder en, waar gewenst en waar mogelijk, als logistieke en/of inhoudelijke partner bij de ledenactiviteiten.
- Op 2 oktober organiseerde de vzw een lezing over stokerij Fryns door Karin Degreeve, auteur van het boek bij de expo 'Fryns. Vijf generaties jeneverstokers'.
- Op 19 november vierde de vzw zijn wegens corona uitgestelde 40ste verjaardag met een diner voor alle vzw-leden en museummedewerkers.

5.2. SAMENWERKINGEN 'TATERWATER. EEN ERFGOEDCOPRODUCTIE VAN HET JENEVERMUSEUM, DE WENKBRAUWERIJ EN DE PROVINCIE LIMBURG'

- Samen met Ief Gillis van De Wenkbrauwerij en de provincie Limburg werkte het Jenevermuseum een theaterproductie uit over het wonen en werken in (Limburgse) jeneverstokerijen. Ief Gillis voerde hiervoor verschillende gesprekken met personen uit de gedistilleerdsector en verwerkte hun verhalen en getuigenissen in een theatervoorstelling die op de meest diverse locaties zowel binnen als buiten kan gespeeld worden.
- De scenografie werd uitgewerkt op basis van een ontwerp van de masterstudenten 'scenografie' van de Faculteit Architectuur en Kunst van de UHasselt.

5.3. JENEVER COCKTAIL FEST & VERJAARDAGSFEEST 40 JAAR JENEVERMUSEUM I.S.M. DE PXL-OPLEIDING COMMUNICATIE- EN EVENTMANAGEMENT

- Voor het eerder kleinschalige event Jenever Cocktail Fest bereiden tweedejaarsstudenten geheel zelfstandig het event voor onder begeleiding van enkele museummedewerkers. Het museum draagt ook beperkt bij aan de kosten (bekostiging honorarium band).

- Voor het grootschalige verjaardagsfeest werd van bij de start van het academiejaar elke maandagvoormiddag in het Jenevermuseum onder begeleiding van docenten en museummedewerkers aan het event gewerkt door derdejaarsstudenten. Zij zorgden voor een uitvoerig draaiboek van het hele event, zorgden voor alle logistieke voorbereidingen, bereidden de volledige decoratieve aankleding voor, legden contact met de artiesten en brachten de volledige customer journey in kaart. Het museum verzorgde de communicatie en de volledige financiële afhandeling.

5.4. VRIJUIT

In 2022 besliste Musea Hasselt om de samenwerking met Vrijuit stop te zetten. We bieden wel nog een kansentarium aan via de Uitpas met kansentarium.

5.5. POSTGRADUAAT CULTUUREDUCATOR

Hogeschool PXL biedt een postgraduaat cultuureducator aan in samenwerking met verschillende culturele actoren. Ook Musea Hasselt, inclusief het Jenevermuseum (via de stafmedewerker publieksbemiddeling) is een actieve partner in de dit postgraduaat en biedt o.m. gastlessen en plaatsbezoeken aan.

6. GIDSENWERKING

6.1. KWALITEIT IN GIDSENWERKING

Omwillen van de coronamaatregelen kon er niet verder gewerkt worden aan het traject 'Kwaliteit in Gidsenwerking' werden opgesteld. Er konden dan ook geen methodologische opleidingen en brainstormmomenten voor de gidsen georganiseerd worden.

6.2. RONDLEIDING 'OP STAP MET DE STOKER'

In samenwerking met de gidsen werkt team publiek een nieuwe themarondleiding uit: op stap met de stoker/op stap met de vrouw van de stoker. Hierbij kruipen de gidsen in de huid van een stoker of de vrouw van de stoker. De uitwerking is in het najaar van 2021 gestart, maar werd herhaaldelijk stilgelegd door de coronamaatregelen. We nemen dit programma op in de herwerking van het groepsaanbod in 2023.

6.3. VORMING VOOR DE MUSEUMGIDSEN

Op donderdag 22 september verzorgde conservator Joanie Dehullu een wandelvoordracht doorheen de expo 'Fryns. Vijf generaties jeneverstokers.' Er werd eveneens een uitvoerige informatiebundel voorzien.

7. COMMUNICATIE EN MARKETING

7.1. COMMUNICATIESTRATEGIE

7.1.1. Focus: 40ste verjaardag van het Jenevermuseum / Fryns-expo / vaste presentatie

- Vanuit communicatie-strategisch oogpunt werd er besloten om de middelen en inspanningen in 2022 te concentreren op het verjaardagsfeest van het Jenevermuseum. Dit met 2 doelstellingen: 1.200 bezoekers laten meevieren én werken aan de branding van het museum. Als potentiële bezoekers geconcentreerd communicatie van het museum tegenkomen, kan dit de top of mind positie van het museum versterken.
- De geografische focus werd gelegd op Limburg en met uitbreiding van Vlaams-Brabant en de Kempen.
- We voerden een eigen campagne in de huisstijl van het Jenevermuseum waarbij ingezet werd op een mix van volgende kanalen:
  - de eigen kanalen (sociale media, website, e-zines, ...);
  - stedelijke kanalen (UitinHasselt, digitale borden en totems in de stad, ...);
  - B2B: artikel in het tijdschrift van FARO, een interview van Ann Vandepuut en Davy Jacobs door De Tijd-journalist Rik Van Puymbroeck;
  - affichage via twintig-vierkante-meter-borden over heel Limburg;
  - Radio2-spotjes
  - advertenties op sociale media
  - een guerrilla-actie tijdens de Jeneverfeesten;
  - een mediadeal met HBVL (cf. infra).

- Voor de tijdelijke tentoonstelling Fryns werd ingezet op affichage in Hasselt en op persbenadering voor zoveel mogelijk *free publicity* te zorgen.
- Voor de vaste opstelling werden nieuwe postkaarten opgemaakt die driemaal per jaar (voorjaar, rond de Jeneverfeesten en in de kerstvakantie) werden verspreid in andere toeristische attracties, relevante winkels, hotels en b&b's.

7.1.2. Nieuwe jeneverambassadeur en nieuwe etiketten voor de huisproducten

- Om de branding van het Jenevermuseum rond smaakvakmanschap te verdiepen, werd gekozen om elk jaar opnieuw samen te werken met een nieuwe Jeneverambassadeur. Hier werd ook bewust gekozen voor een vrouw (cf. supra).. De pers pikte dit gretig op. De jeneverambassadeur wordt ook afgebeeld op de huisjenever van het museum (blauwe kruik).
- De etiketten van de overige huisproducten werden ook aangepast en gelinkt aan lokale figuren. Verdere verdiepende communicatie over de combinatie van gastronomie en jenever is gepland in 2023.

7.1.3. Verfijning van de 4 persona's (bezoekersprofielen)

- Twee persona's werden verder verfijnd en afgestemd op de benadering die Visit Flanders ontwikkelde rond 'Culinair Vlaanderen', waarbij het gastronomisch vakmanschap centraal staat:
  - de 'smaaklover' met interesse voor het authentieke/ambachtelijke, voor het productieproces en voor proeverijen; hij/zij ziet de waarde in van dit vakmanschap, heeft nood aan verdieping;
  - de 'smaakmeester' is professioneel bezig met smaakvakmanschap, is vaak een die-hard jenever(museum)fan; de kleinste doelgroep maar wel een zeer belangrijke.
- Volgende bezoekersprofielen blijven dezelfde:
  - de cultuurtoerist: meestal in bezit van een museumpas;
  - de actieve ontspanner(s), doorgaans zeer actieve koppels met uiteenlopende hobby's zoals fietsen, koken, yoga en schilderen, die af en toe een museum streekeigen museum bezoeken tijdens een vakantie of citytrip.

7.2. COMMUNICATIEKANALEN

7.2.1. Website

- In 2022 kende de website 22.884 sessies of bezoeken (2021: 70.592 ofte -67,58%) en 17.039 gebruikers of unieke bezoekers (2021: 53.143 ofte -67,94%).
- De bezoekers brengen gemiddeld 2 minuten en 16 seconden op de website door (2020: 2 minuten 15 seconden ofte +0,89%).
- Per bezoek bekijkt men gemiddeld 3,35 pagina's (2021: 3,36 ofte -0,29%). Het totaal aantal bezochte pagina's is 76.773. (2021: 237.528 ofte -67,68%).
- De site wordt hoofdzakelijk bezocht vanuit België, Nederland en de USA, maar ook vanuit Duitsland, China, Frankrijk en de UK.

7.2.2. E-zine

- De e-zines – in 2022 waren dat er 16 – geven een overzicht van nieuws en activiteiten en verwijzen daarvoor steeds naar de website. Er worden eveneens – overkoepelend voor de stedelijke musea - digitale nieuwsbrieven uitgestuurd naar specifieke doelgroepen: gezinnen, scholen en gidsen.
- De openingsrate (de hoeveelheid lezers die de nieuwsbrief openklikt) is gemiddeld 48 % want op een betrokken doelgroep wijst. De gemiddelde openingsrate voor e-zines is 30%is. Onder de 20% is een slecht resultaat.
- Eind 2022 hadden we 2.949 abonnees. In 2022 hebben 600 nieuwe abonnees zich ingeschreven op onze nieuwsbrief.

7.2.3. Sociale media

- Sinds 26 november 2012 beheert het museum zijn eigen Facebookpagina. De pagina heeft op 31 december 2022 2.785 'volgers' (2021: 2.345), hoofdzakelijk uit België en Nederland. Evenveel mannen als vrouwen en mooi gespreid over alle leeftijdscategorieën. Elk bericht heeft organisch een gemiddeld bereik van 559 volgers. Uitschieters waren berichten die een organisch bereik van 2.500 haalden. Op jaarbasis bereikten we 385.852 mensen die actief zijn Facebook en 101.079 mensen die actief zijn op Instagram. Via advertenties konden we dit optrekken tot een bereik van 479.455 via advertenties (naar aanleiding van 40 jaar Jenevermuseum). De pagina wordt beheerd door de directeur en de verschillende stafmedewerkers.
- Sinds 4 februari 2014 heeft het Jenevermuseum een eigen Instagram-account (Jenevermuseum, @jenevermuseum) met 2.012 volgers (1.879 in 2021). Er werden 196 (2021: 166) berichten in de vorm van afbeeldingen of filmpjes gepost in de 'feed' en/of 'stories'. De afbeeldingen worden ook steeds automatisch getweet en vaak gedeeld via Facebook. De account wordt beheerd door de directeur.
- Voor de Jazz 'n Jenever-concerten, de expo 'Fryns' en het verjaardagsfeest 40 jaar Jenevermuseum werden op Facebook en Instagram advertenties geplaatst gericht op specifieke doelgroepen.

7.2.4. Kanalen stad Hasselt (cultuurcommunicatie en toeristische communicatie)

- De stad Hasselt biedt aan de stedelijke diensten en andere organisatoren verschillende geraadpleegde communicatie- en promotiekanalen aan, die het Jenevermuseum ten volle benut: het Uitmagazine dat samen met het stedelijk informatieblad de Nieuwe Hasselaar deur aan deur bedeed wordt, en dat ook mee te nemen is in de meeste Hasseltse cultuurhuizen, het eigen stedelijk e-zine, de kanalen van Visit Hasselt, de sociale media van stad Hasselt, centrale communicatiecampagnes van de stad zoals Zomer in Hasselt, enz.
- Hasselaren die een Uitpas kopen, krijgen korting bij heel wat culturele activiteiten in de stad. In het Jenevermuseum krijgen zij gratis toegang voor het museum en de expo's. Voor activiteiten als Jazz 'n Jenever kunnen zij punten sparen. Het aanbod voor de Uitpashouders wordt via een nieuwsbrief kenbaar gemaakt.
- De stad Hasselt voorziet ook digitale affichagemogelijkheden (led-wall, affiche rond de boulevard), die het Jenevermuseum, indien opportuun en beschikbaar, gebruikt.

7.3. MARKETING

7.3.1. Publieksonderzoek tijdens voorjaar en zomermaanden

- Dit onderzoek was een initiatief van ICOM Vlaanderen. Er namen 50 musea tegen betaling aan deel. Doordat bezoekers minder en minder hun ticket online boeken en minder bereid zijn om hun data te delen is het minder evident om grotere aantallen bezoekers te bevragen. Daarom werden de bezoekers na afloop van hun museumbezoek bevroegd in het proeflokaal van het museum.
- Er namen 156 deelnemers deel. Dit is een minder hoog aantal dan bij onze voorbije bevragingen. Dit aantal is niet hoog genoeg om representatief zijn maar kan wel een indicatie geven. Nieuw is dat het museum hiermee te benchmarken is t.o.v. andere musea.
- Opvallende resultaten, die niet nieuw zijn maar eerdere inzichten bevestigen:
  - bezoekers bezochten het museum met plezier (55%, 5% meer dan gemiddeld);
  - 76% gaf aan minder snel terug te keren voor een nieuw bezoek of voor andere activiteiten;
  - "Een fijn tijd spenderen met vrienden" of "eigen ontplooiing" zijn opvallende aanleidingen/motivatie om het museum te bezoeken; het Jenevermuseum scoort hier beter dan de andere Vlaamse musea uit het onderzoek;
  - het aanbod in het proeflokaal wordt erg geapprecieerd alsook en vooral de vriendelijkheid van de medewerkers; 80% is hier heel tevreden over (t.o.v. gemiddeld 50% bij de andere musea);
  - redenen om niet meer terug te komen zijn: "ik heb de collectie gezien, ik hoef niet nog eens te komen" (44% t.o.v. 27% gemiddeld); "Ik wissel graag af en bezoek musea maar eenmalig" kwam van 33% van de bezoekers;
  - de bezoeker komt met zijn partner (50%) of met vrienden of familie (20%);
  - 70 procent spendeert 1 tot 2 uur in het museum.

7.3.2. Bezoekersbevraging bij niet-bezoekers

- Naar aanleiding van het nieuwe beleidsplan werd via de stedelijke kanalen een bevraging gedaan naar niet-bezoekers van het museum met als belangrijkste doel bij een lokale doelgroep de drempels te achterhalen om een bezoek te brengen aan het Jenevermuseum.
- 246 deelnemers aan deel, waarvan er 64 procent regelmatig een ander museum bezoekt in Hasselt.
- De belangrijkste redenen om niet naar het Jenevermuseum te komen zijn:
  - 44% bezoekt musea enkel tijdens een uitstap of een vakantie; 27% kent het aanbod in Hasselt niet, 5% vindt museumbezoek te duur, 5% heeft geen tijd, 6% wordt niet aangesproken door de inhoud, 8% heeft geen gezelschap mee te gaan, 3% voelt zich niet aangesproken door de communicatie van het museum.
  - Mogelijks ziet de lokale doelgroep het Jenevermuseum vooral als een toeristische troef van de stad en minder als eigen cultureel aanbod.

7.3.3. Online marketingcampagne binnen Google Grants

In 2022 werkte het Jenevermuseum voor het vierde jaar met het Google Grantsprogramma, dat de non-profit in staat stelt gratis te kunnen adverteren via Google Ads voor een totale waarde van \$120.000 per jaar. Hiervoor werkt het museum met een externe partner om dit budget optimaal te kunnen inzetten.

7.3.4. Belangrijkste advertenties en kortingsacties

- **Advertenties binnen het portfolio van Toerisme Limburg (Limburg Vakantiegids):** Toerisme Limburg voorziet jaarlijks voor attracties en logies de mogelijkheid om in te stappen in een waaier aan advertentie- en promotiemogelijkheden, aan gereduceerd tarief. Er werd een advertentie over het vakmanschap geplaatst in het vernieuwde magazine *Gast* verspreid bij Knack en Libelle.
- **Haspas:** het museum is een van de partners van HASPAS, een initiatief van Visit Hasselt, waarbij een pas toegang verleent tot een selectie van hotspots, zoals verschillende musea, Z33, de Japanse Tuin, Abdij Herkenrode e.d. De pas biedt ook andere voordelen bij de lokale middenstand gaande van lokale specialiteiten tot leuke gadgets. De pas is op verschillende plekken te koop tegen 18 euro. Aantal: 215.
- **Actie KBC**
Klanten van de KBC kregen de kans om het Jenevermuseum te bezoeken. Dit was een onderdeel van een grotere actie in Hasselt.
- **Uitpas Hasselt:** Hasselaren die een Uitpas kopen, krijgen korting bij heel wat culturele activiteiten in de stad. Zij krijgen gratis toegang voor een museumbezoek of de maandelijkse rondleidingen voor individuele bezoekers en mogen aan een kortingstarief deelnemen aan activiteiten als Jazz 'n Jenever. Aantal gratis museumbezoeken: 438
- **Bokrijkabonnement:** houders van een Bokrijkabonnement krijgen een kortingstarief dat gelijk is aan het groepstarief. Aantal: 14
- **Museumpas:** het Jenevermuseum lanceerde samen met meer dan honderd andere Belgische musea in september 2018 de Museumpas. Aan de pashouders geeft het museum gratis toegang inclusief consumptie, ook voor de lopende expo's. De inbegrepen consumptie is nieuw sinds vorig jaar en werd samen met Museumpas ingevoerd op basis van de suggesties van de bezoekers via de afterservicemail en via feedback aan onthaalmedewerkers. In ruil krijgt het museum steeds vermelding op de website museumpas.be en in de nieuwsbrief die Museumpas uitstuurt. Het Jenevermuseum is ook verkooppunt voor de Museumpas. Aantal: 998

7.3.5. Mediadeal 40 jaar Jenevermuseum

Voor de verjaardag van het Jenevermuseum werd een deal afgesloten met Het Belang van Limburg. In ruil voor een online lezerswedstrijd in HBVL waarbij 4 x 250 tickets werden weggeven plus 4 keer een verwenweekend in Hasselt voor 4 koppels kreeg het museum mediaruimte voor een waarde van 35.000 euro waarvan er enkel 7.000 euro (excl. BTW) gefactureerd werd aan Jenevermuseum Hasselt.

7.4. PERSWERKING

7.4.1. Persberichten en -momenten

- Mei:
  - persbericht n.a.v. het Jenever Cocktail Fest
  - persbericht n.a.v. de terugroeping van 42 kruiken Hasseltse Graanjenever
- April: persbericht n.a.v. de mobiele expo 'Jeneverstoker, een vak apart'
- September:
  - persbericht én persmoment (23/09) n.a.v. de expo 'Fryns. Vijf generaties jeneverstokers' en de kunstinstallatie 'Drink of Life'.
  - persbericht ter aankondiging van het verjaardagsfeest 40 jaar Jenevermuseum
- Oktober:
  - persbericht n.a.v. de première van Taterwater
  - persbericht n.a.v. de voorstelling van de eerste jenever(museum)ambassadeur Anne-Sophie Breysen
- November: persbericht n.a.v. 40 jaar Jenevermuseum, de verjaardagsjenever en de eindejaarsactiviteiten.

7.4.2. Opmerkelijkste aanwezigheid in de pers en media

- Vlaanderen Vakantieland 08/05
- Radio1 22/08: Expo22: jenever als Belgisch erfgoed en één van de iconische voorwerpen in het luistermuseum van Korneel De Clercq en Sien Wynants
- Radio2 23/09: Jenevermuseum opent expo over stokerij Fryns, een van de grootste jeneverstokerijen uit de Hasseltse geschiedenis
- HLN 24/09: 135-jarig bestaan van stokerij Fryns, daar hoort 120 kilo jeneverbes bij
- HBVL 27/09: Kunst die ruikt naar jenever
- HBVL 26/11: 1.200 borrelliefhebbers vieren 40ste verjaardag van het Jenevermuseum
- TVL 06/10: Taterwater is eerste theater over jenever
- Radio2 06/10: De Wenkbrauwerij brengt het verhaal van de jeneverstokerijen in theaterstuk in Hasselt
- HLN 27/11: Hasselts Jenevermuseum viert veertigste verjaardag in stijl

The screenshot shows a TVL news broadcast interface. At the top, there is a navigation bar with categories: NIEUWS, SPORT, PROGRAMMA'S, DOE MEE, INFO, and a weather icon showing 19°. On the right, there are buttons for LIVE and HERBEKIJK, and the TVL logo. The main content area features a video player with a news anchor and a guest. Below the video, the title 'Taterwater is eerste theater over jenever' is displayed, along with the date '06/10/2022 - 18:30' and a 'Jeneverstoker' tag. To the right, there are two promotional banners: one for 'Want fietsen = Besparen' with a -25% discount, and another for 'op stap' featuring a man in sunglasses.

8. BEZOEKERSRESULTATEN

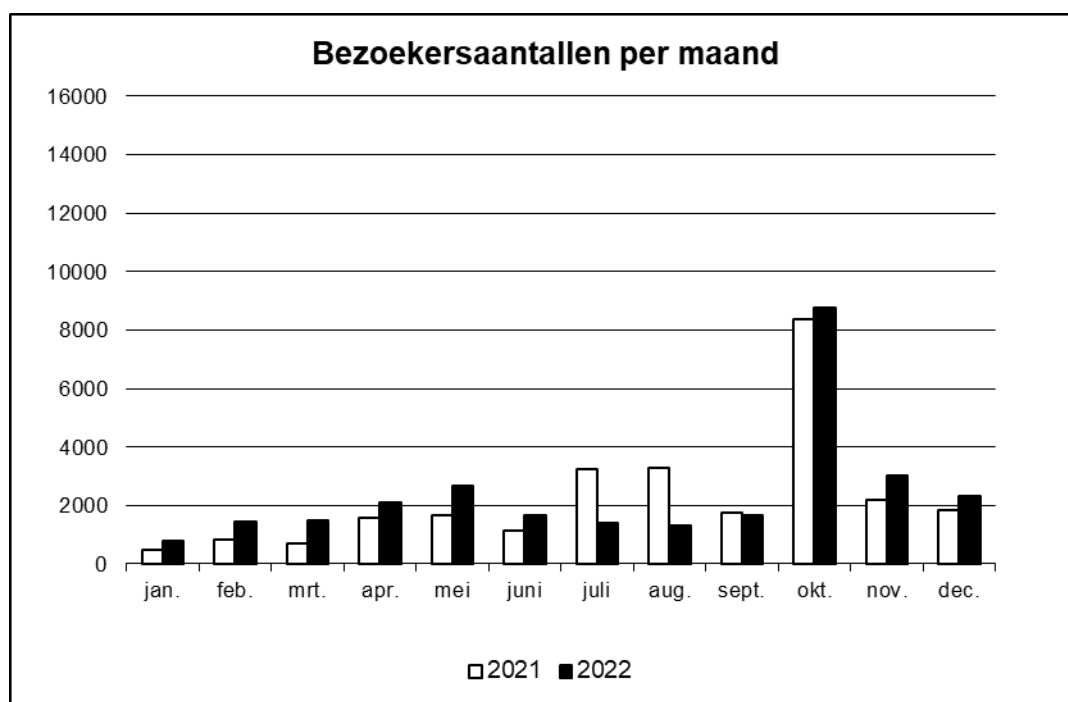
- Onze beschermde erfgoedsite (binnenkoer + museum + proeflokaal) mocht in totaal 57.030 bezoekers ontvangen, waarvan 28.674 ook effectief het museum zelf bezochten.
- 2022 zou het eerste normale jaar worden na de hele corona-ellende. Alles kon en mocht weer. We stellen vast dat het groepsbezoek langzaam maar zeker weer op gang kwam. Om praktische redenen werden echter de workshops voor klasgroepen en voor groepen volwassenen nog niet aangeboden. Hiermee wordt begin 2023 opnieuw gestart.
- Sinds 2004 worden de bezoekerscijfers ingegeven op de website van het Steunpunt Toerisme en Recreatie. Hier wordt een maandelijks overzicht bijgehouden van betalende en gratis bezoekers en het gemiddeld aantal bezoekers per dag. Daaruit leiden we af dat het museum in 2022 gedurende 291 dagen toegankelijk was met een gemiddelde van 99 bezoekers per open dag en 28.674 bezoekers in totaal.
- In 2016 werden ter hoogte van de groene toegangspoort van het museum en ter hoogte van de inkom van het proeflokaal elektronische bezoekerstellers (crosscan) geplaatst. Deze tellers registreren iedereen die resp. de binnenkoer en het proeflokaal betreedt van dinsdag tot zondag telkens tussen 9 en 18u. Dit betekent dus dat de cijfers geen absolute bezoekerscijfers zijn (ook medewerkers, gidsen, leveranciers e.d. worden geteld) maar wel een indicatie aangeven van de drukte op bepaalde plekken op bepaalde momenten op onze museumsite.

8.1. CROSSCAN BINNENKOER EN PROEFLOKAAL

Crosscan	2022	2021	2020
Binnenkoer	57.030	47.014	25.003
Proeflokaal	27.192	18.688	14.712

8.2. AANTAL MUSEUMBEZOEKERS PER MAAND

	2022	2021	2020
Januari	788	460	227
Februari	1.456	811	1.401
Maart	1.476	701	432
April	2.117	1.577	0
Mei	2.688	1.680	40
Juni	1.662	1.147	367
Juli	1.400	3.227	1.984
Augustus	1.320	3.301	1.668
September	1.651	1.757	1.860
Oktober	8.775	8.380	1.474
November	3.023	2.189	0
December	2.318	1.825	549
Totaal	28.674	27.055	10.002

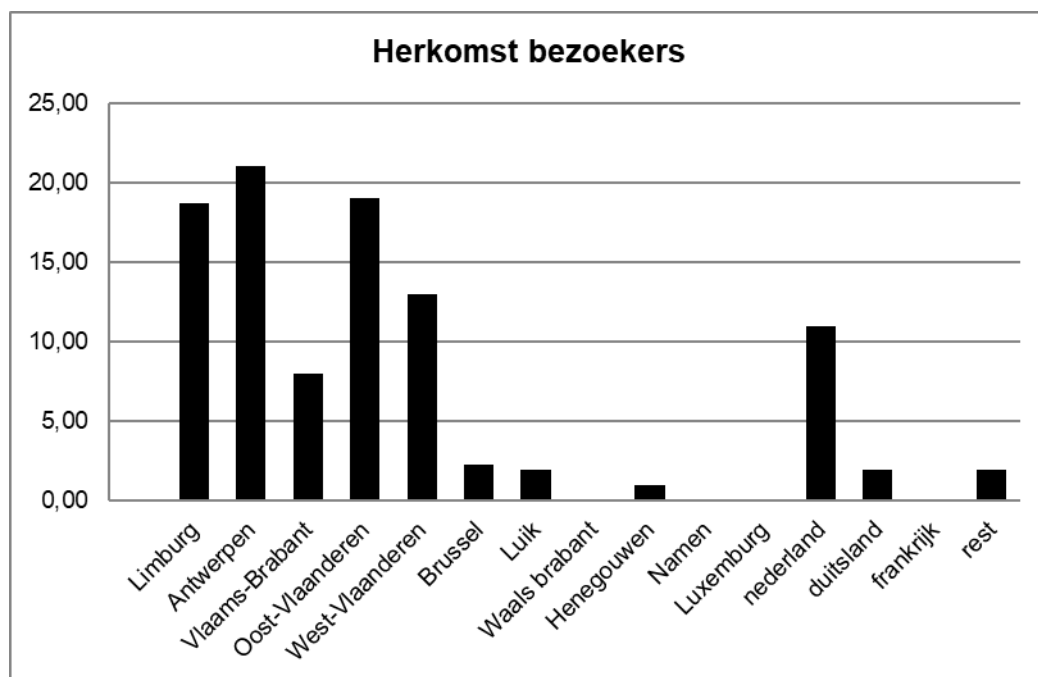

8.3. BEZOEKERSCATEGORIEËN

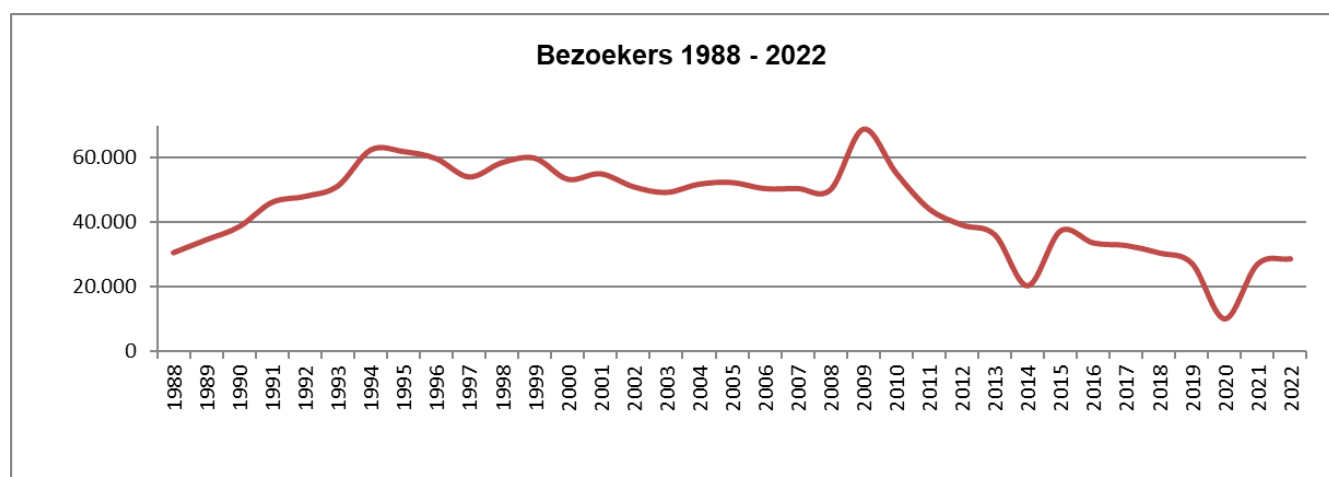
Categorie	2022	%	2021	%	2020	%
Volwassenen	12.936	45,11	13.974	51,65	6.999	69,6
Kinderen (-12 jaar)	498	1,74	705	2,61	160	1,6
Jongeren (13-26 jaar)	2.639	9,20	3.989	14,74	2084	20,8
Volwassenen – groep	4.698	16,38	1.123	4,15	415	4,1
Scholen – groep	470	1,64	235	0,87	57	0,6
Uit-pas Hasselt	438	1,53	743	2,75	182	1,8
Opendeurdagen	85	0,30	71	0,26	138	1,4
Jeneverfeesten	6.910	24,10	6.215	22,97	0	0
Totaal	28.674	100	27.055	100	10.002	100

8.4. HERKOMST VAN DE BEZOEKERS

Sinds begin 2011 vraagt het baliepersoneel naar de postcode van de bezoekers. Deze wordt bijgehouden in het kassasysteem. Zo wordt gepeild naar de herkomst van de bezoekers. De bezoekers komen overwegend uit de provincies Antwerpen (21 %), Oost-Vlaanderen (19 %) en Limburg (18,72 %), Ruim 3 % van de bezoekers komt uit Nederland.

8.5. EVOLUTIE JAARCIJFERS SINDS 1988

III. PARTICIPATIE & SAMENWERKING

STRATEGISCHE DOELSTELLING 05 (PARTICIPEREN)

Het Jenevermuseum ontwikkelt zich verder als een **gastvrije en toegankelijke spil van een gemeenschap** die enthousiast bijdraagt aan de museumwerking en de uitstraling van het museum en het Belgisch gedistilleerd in al zijn facetten. Het museum neemt hiertoe zelf acties in situ, extra muros en online en werkt waar mogelijk vraaggestuurd vanuit de verwachtingen en wensen van zijn gebruikers/bezoekers. Het museum inspireert, motiveert en ondersteunt participanten in hun bijdrage. Op die manier ontwikkelt de **participatiepraktijk** zich **als een mindset** binnen alle processen die aan de basis liggen van een duurzame museumwerking.

1 PARTICIPATIE ALS RODE DRAAD DOORHEEN MEERDERE MUSEUMFUNCTIES

1.1. ONDERZOEKEN

- Wetenschappelijk onderzoek gebeurt doorgaans in samenwerking met vrijwilligers. Bijvoorbeeld het Fryns-project is gegroeid vanuit een vraag van de familie Fryns en onderzoek naar deze stokersfamilie gebeurt door enkele vrijwilligers onder begeleiding van de conservator.
- Naar aanleiding van gesprekken met een vrijwilliger uit de werkgroep Fryns werd beslist om in 2023 een soortgelijk onderzoekstraject te starten voor de Hasseltse stokerij Severy en Notermans.

1.2. PRESENTEREN & INFORMEREN

In de publieksbemiddeling en publiekswerking van het museum is de participatiepraktijk o.a. aanwezig in de samenwerking met het theatergezelschap De Wenkbrauwerij voor de coproductie 'Het Belang van Taterwater' (cf. supra), diverse samenwerkingsprojecten met studenten van de PXL, de Fontys Hogeschool (Eindhoven) en de UHasselt, de ondersteuning van de werking van de vriendenvzw en de uitgebouwde vrijwilligerswerking die in de nasleep van de coronapandemie geleidelijk weer op gang kwamen.

1.3. INFRASTRUCTUURPARTICIPATIE

Cf. infra onder 'Energetische renovatie'

STRATEGISCHE DOELSTELLING 06 (SAMENWERKEN)

Als vernetwerkt museum kiest het Jenevermuseum er resoluut voor om prioritair in te zetten op samenwerkingsverbanden met diverse **onderwijspartners**.

Daarnaast blijft het Jenevermuseum een **betrouwbare partner** in lokale, (eu)regionale en (inter)nationale samenwerkingsverbanden en in netwerken. Hierin worden inspiratie en eigen expertise actief gedeeld en de deskundigheid en ideeën van anderen verworven om de eigen museumwerking permanent actueel te houden.

2 SAMENWERKING ALS RODE DRAAD DOORHEEN MEERDERE MUSEUMFUNCTIES

Alle samenwerkingsverbanden of partners waarmee samengewerkt hier opsommen, zou te ver leiden. Uit het voorgaande en het volgende blijkt meer dan voldoende dat het Jenevermuseum een museum is dat zich vernetwerkt en zowel voor als achter de schermen samenwerkt met vele, professionele en niet-professionele partners uit uiteenlopende disciplines zoals het erfgoedveld zelf (CAG, ETWIE, Histories, FARO, heemkundige kringen, e.d.), het onderwijs (PXL, Syntra, UHasselt, KULeuven e.d.), de toeristische sector (Visit Hasselt, Visit Limburg, e.d.), de commerciële sector (de jeneverproducenten, Vinum Et Spiritus, Meug), enz.

IV. ALGEMEEN ZAKELIJK MANAGEMENT

STRATEGISCHE DOELSTELLING 07 (ORGANISATIE & ZAKELIJK BEHEER)

Het Jenevermuseum schakelt zich in de organisatiestrategie van Musea Hasselt in en voert een kwaliteitsvol, efficiënt, performant en duurzaam bedrijfsbeheer waarbij talentgerichte **expertise** en **hostmanship** bevordert en werkprocessen en competentieprofielen verscherpt worden met het oog op de nieuwe, museale uitdagingen.

1. ORGANISATIE

1.1 MEDEWERKERS

1.1.1 Vaste en tijdelijke medewerkers

- Per 1 januari 2018 werd het organogram van Musea Hasselt (en van het Jenevermuseum) intern aangepast. Bepaalde administratieve en inhoudelijke taken museabreed uitgevoerd via een diensthoofd musea en een administratief bediende, en binnen een team collectie en een team publiek.
- Het kernteam van het Jenevermuseum bedraagt per 31/12 7 personeelsleden of 4,6 VTE. De invulling van 1 bijkomende onthaalmedewerker (1 VTE) werd voorbereid. Om dit op te vangen werd een beroep gedaan op een interim-medewerker en op jobstudenten.

Directeur	Davy Jacobs	deeltijds (80%)
Deskundige / meester-stoker	Steven Reekmans	voltijds
Onthaalbedienden	Marleen Gybels	deeltijds (50%)
	Margot Lemoine	deeltijds (50%)
	Bruno Maldoy	deeltijds (50%)
	Kristel Marechal	voltijds (80%)
	Sabine Wolfs	deeltijds (50%)

- Voor het door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd project 'Belgische jeneverstokerijen als LOD en ontsluiting via Wiki-platformen' startte Inge Huskens op 1 september 2021 als halftijds projectmedewerker. Haar tijdelijk contract loopt tot 31 augustus 2024.

1.1.2 Vrijwilligers

- In totaal 25 vrijwilligers werkten voor het Jenevermuseum binnen een vrijwilligerscontract met de stad Hasselt. Zij bieden ondersteuning bij de museumwerking voor en achter de schermen. In 2022 was hun bijdrage om de gekende reden minimaal.
- Op 07/06 werd – na lange tijd – opnieuw een vorming voor vrijwilligers georganiseerd. Het najaarsprogramma werd voorgesteld en nieuwe producten uit het proeflokaal werden geïntroduceerd en geproefd.

1.1.3 Stagiaires

- Reinhilde Tuts – van 14/10/21 tot 14/01/22: werkervaringsstage in het bezoekersonthaal en proeflokaal via Skillbuilders en VDAB
- Luc Schoofs – van 01/02/22 tot 29/04/22: werkervaringsstage in het bezoekersonthaal en proeflokaal via Skillbuilders en VDAB
- Talia Fernandez – van 14/11/22 tot 28/02/23: stage binnen de masteropleiding Geschiedenis aan VUB – voorbereidend onderzoek en registratie van affiches uit de collectie Ronald Ferket
- Brecht Claesen – van 19/09/2022 tot 20/11/2022: stage binnen de dienst publiekswerking met enkele taken voor het Jenevermuseum - via de opleiding Toerisme en recreatiemanagement aan Thomas More Mechelen-Antwerpen

1.2 WERKBEZOEKEN – STUDIEDAGEN – CURSUSSEN – NETWERKMOMENTEN

Hierna worden een aantal opleidingen en werkbezoeken opgenomen die niet noodzakelijk kaderen in de organisatiegebonden opleidingen georganiseerd door het stadsbestuur.

- 14/01: werkbezoek brouwerijopleiding KULeuven, campus Gent (directeur, meester-stoker)

- 18/01: Beleidsplanning | Webinar 5: Omgevingsanalyse. Interne evaluaties met bijzondere aandacht voor collecties, in organisatie van FARO (online, directeur)
- 24/02, 10/03, 17/03, 31/03 en 21/04: Lezingen gevolgd in lezingenreeks 'Omgaan met zwarte bladzijden in bedrijfs erfgoed en – archief', organisatie van ETWIE (conservator)
- 08/03: Vol vertrouwen naar een wetenschappelijk verantwoord binnenklimaat, cursus georganiseerd door FARO, Brussel (conservator)
- 22/03: Door de bril van de bezoeker – topical webinar 'Je website als opstap naar een betere bezoekerservaring' (online, medewerker publieksbemiddeling)
- 31/03: Adlibgebruikergroep (online, conservator)
- 01/04: Social media congres stad Hasselt (medewerker communicatie, medewerker publieksbemiddeling)
- 01/04: Studiedag 'Samen inzetten op depotuitdagingen', organisatie van Departement Cultuur, Jeugd en Media, het agentschap Onroerend Erfgoed, FARO en Vlaams Depotnetwerk, Brussel (diensthoofd en conservator)
- 06/05: Beleidsplanning | Webinar 6: Beleid aanvullende financiering, in organisatie van FARO (online, directeur)
- 02/05: collegagroep beleidsplan: begroting & planning; in organisatie van FARO, Brussel (directeur)
- 03/05: werkbezoek aan de expo 'Privat-Livemont, meester van de Belgische art nouveau' in het Nederlands Steendrukmuseum, Valkenswaard (directeur, diensthoofd, conservator, stafmedewerker participatie)
- 31/05: Erfgoeddatabanken – focusgroep bibliotheekrecords, organisatie van meemoo (online, conservator)
- 07/06: Immaterieel erfgoed en/in collectiebeherende organisaties: visie- en planningsdag; in organisatie WIE, Brussel (directeur, conservator)
- 09/06: contactdag CAG, De blik vooruit, Leuven (conservator)
- 10/06: Iedereen asbestwijs (slotdag van het asbestproject), organisatie van ETWIE, Gent (conservator)
- 14/06: Digitale transformatie en digitale maturiteit bij beleidsplanning, in organisatie van FARO en meemoo (online, directeur)
- 14/06: Terugkomdag calamiteitentraject: hands-on CHV-oefening, organisatie van FARO, Geel (conservator)
- 16/06: Door de bril van de bezoeker – webinar 'Wayfinding' (online, medewerker publieksbemiddeling)
- 28/06: Erfgoeddatabanken – klankbordgroep over aggregatie, collectievenster en open data, organisatie van meemoo (online, conservator, projectmedewerker LOD)
- 30/06 & 14/12: Collectie-overleg roerend erfgoed, organisatie CAG (online, conservator)
- 06/09: Comics @ the Museum, in organisatie van FARO, Brussel (directeur)
- 27/09: partnervent Visit Limburg, Hasselt (directeur)
- 13/10: strategische adviesraad van het project Inzoomen op industrieel erfgoed van het Industriemuseum, Gent (conservator)
- 10/11: sectordag musea meemoo, Antwerpen (conservator)
- 06/12: Erfgoeddatabanken – klankbordgroep over stand van zaken (online, conservator)

1.3 EXPERTISEDELING VIA VOORDRACHTEN, SCHRIFTELIJKE BIJDRAGEN E.D.

- 24/01: jurering masterprojecten scenografie aan de masteropleiding scenografie van de Faculteit Architectuur en Kunst van de UHasselt (directeur)
- 17/03: online kotcafé rond hinderlijke inrichtingen, in samenwerking met Histories (conservator)
- 13/06: jurering BKRC-award 'Smaak' (directeur)
- 24/10: voordracht 'Van de medicijnkast tot de cocktailbar. 500 jaar jenever in de Lage Landen', in organisatie van Viva Nerem, Tongeren (directeur)

1.4 VERTEGENWOORDIGING – LIDMAATSCHAPPEN

- Het Jenevermuseum is als organisatie lid van ICOM-Vlaanderen, VVIA, Industriemusea Euregio, Herita Vlaanderen, Horeca Vlaanderen en Vinum Et Spiritus
- De directeur is lid van de werkgroep 'productie' binnen de beroepsfederatie voor wijn en gedistilleerd Vinum Et Spiritus (15/11).
- De directeur is lid van de adviescommissie en afstemmingscommissie Cultureel Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap. Deze commissie ziet toe op de kwaliteitsvolle organisatie en werking van

de beoordelingscommissies. Op basis van de advisering in de beoordelingscommissies formuleert de commissie beleidsgericht advies aan de administratie en aan de minister van cultuur. (12/01, 27/01, 12/10, 27/10, 16/11)

- De directeur maakt deel uit van de expertencommissie Immaterieel Cultureel Erfgoed die advies levert aan de minister van cultuur m.b.t. de aanvragen in het kader van het Reglement voor opname op de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed (22/11)
- De directeur maakt deel uit van de algemene vergadering van het Centrum Agrarische Geschiedenis (17/06)
- De directeur neemt deel aan het Vlaams Museumoverleg XL (07/10)
- De directeur maakt deel uit van het Domein 4-overleg. Dit overleg is een open overlegstructuur van erkende cultureel-erfgoedorganisaties die actief zijn op Vlaams niveau en activiteiten ontplooiën, stimuleren of expertise opbouwen rond het immaterieel cultureel erfgoed van kennis en praktijken van natuur en universum. Het Centrum voor Agrarische Geschiedenis is de trekker van dit overleg.
- De directeur maakt deel uit van het Domein 5-overleg. Dit overleg is een open overlegstructuur van erkende cultureel-erfgoedorganisaties die actief zijn op Vlaams niveau en activiteiten ontplooiën, stimuleren of expertise opbouwen rond het immaterieel cultureel erfgoed van kennis en praktijken van techniek, ambacht en vakmanschap. ETWIE en Bokrijk | vakmanschap en erfgoed zijn de trekker van dit overleg. (23/02)
- De directeur is lid van de klankbordgroep van ETWIE (Expertisecentrum voor Technisch, Wetenschappelijk en Industrieel Erfgoed) (23/09)
- De directeur maakt deel uit van het overleg van bovenlokaal ingedeelde musea (17/02)
- De directeur maakt deel uit van de beoordelingscommissie voor subsidieaanvragen van de erfgoedcel ECRU (14/07, 22/08)
- Het diensthoofd Musea Hasselt, de directeur en de stafmedewerker participatie zijn lid van de stedelijke Erfgoedraad.
- De stafmedewerker educatie maakt deel uit van de Werkveldcommissie kleuter- en lager onderwijs van de PXL.
- De stafmedewerker communicatie zit in de raad van bestuur van Histories.
- De stafmedewerker communicatie werd tijdelijk gedetacheerd naar stedelijke taskforce voor het opzetten van het vaccinatiecentrum.

2 ALGEMENE VEILIGHEID VAN PERSONEN EN COLLECTIE

2.1 INCIDENTEN

- In 2012 werd gestart met het bijhouden van een incidentenlijst voor het museum. Sinds 2021 gebeurt dit online in DICE, de Databank Incidenten Cultureel Erfgoed. DICE is een gebruiksvriendelijk instrument waarmee op een uniforme manier alle 'incidenten' aan of met het erfgoed bij collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties worden geregistreerd.
- In 2022 werd er 1 incident (een stroomonderbreking) geregistreerd in DICE.
- Op 19/05 vond de jaarlijkse evacuatie-oefening plaats.
- Op 23/05 vond een incident plaats in de productie van de huisgestookte graanjenever. 42 kruiken werden teruggeroepen. Er was geen gevaar voor de volksgezondheid. De geijkte procedures van het FAVV werden gevolgd.

3 GEBOUW EN INFRASTRUCTUUR

3.1 ENERGETISCHE RENOVATIE

De stad Hasselt zou de komende jaren een aantal van haar gebouwen, waaronder het Jenevermuseum, energetisch renoveren met behulp van een Energy Service Company (ESCO). Hiervoor startte de stad in 2020 een traject op met het Vlaams Energiebedrijf. Een ESCO is een firma die de nodige investeringen doet in gebouwen om een vooraf afgesproken energiebesparing door te behalen. Om financiële redenen werd het project echter stopgezet.

3.2 ZONNEPANELEN

In samenwerking met de stedelijke milieudienst wordt onderzocht of het zinvol is om zonnepanelen te plaatsen op welbepaalde daken van de museumsite. Bijzonder is dat er mogelijk een beroep gedaan wordt op firma's die werken met burgerparticipatie. Zo kan de burger, c.q. de Hasselaar, via een dergelijke coöperatie mee investeren in energiezuinige stedelijke infrastructuur.

3.3 BLOKBAR

Tijdens de blokperiode in mei – juni stelde het Jenevermuseum zijn educatieve ruimte ter beschikking als studeerruimte voor studenten. Behalve de ruimte zelf stelde het museum water en koffie ter beschikking en kon het museum door de studenten gratis bezocht worden.

4 BELEIDSPANNING

- In januari 2023 moet het Jenevermuseum een nieuwe aanvraag voor een werkingssubsidie indienen bij de Vlaamse Gemeenschap. Daarvoor dient een nieuw of geactualiseerd beleidsplan ingediend te worden.
- Met het oog hierop werd alvast in 2021 gestart met een beleidsplanningstraject. Op 16 december vond een kick-off van het traject plaats met directie en staf. Een waardenoefening en een stakeholdersmapping werden in 2021 afgerond.
- Op basis van de stakeholdersanalyse werden verschillende stakeholders geselecteerd om bevestigd te worden. Een schriftelijke bevestiging over de huidige museumwerking en haar toekomst werd uitgestuurd naar 25 stakeholders waarvan er 13 de bevestiging invulden. Daarnaast hielden de directeur en elke stafmedewerker 2 tot 3 diepte-interviews met stakeholders die aansloten bij ieders verantwoordelijkheid en/of expertise. Dit resulteerde in 15 diepte-interviews. Via kanalen van de stedelijke dienst communicatie werden Hasselaren bevestigd die het JM nooit eerder bezochten op hun motieven. Gelijktijdig vond ook een grondige SWOT-analyse (producten, projecten, diensten, processen) plaats van de afgelopen beleidsperiode door directie, staf & onthaalteam.
- Op basis van de analyses en bevestigingen werden de missie en visie geactualiseerd waarbij feedback werd gevraagd aan FARO.
- De volgende transversale thema's digitalisering, diversiteit & inclusie, duurzaamheid en participatie werden besproken samen met de directie van het Modemuseum Hasselt, de betrokken stafmedewerkers en externe experts.
- Vervolgens werden de strategische en operationele doelstellingen door directie & staf voorbereid en na verschillende feedbackmomenten gefinaliseerd.
- Na afstemming van de missie, visie en doelstellingen met de schepenen van cultuur en de directeur Vrije Tijd werden door staf en directie acties geformuleerd bij de doelstellingen, met een tijdsplan en budgetraming, die de basis vormden voor de meerjarenbegroting.
- Het inhoudelijk beleidsplan met de meerjarenbegroting werd tot slot voorgesteld aan, besproken met en goedgekeurd door het managementteam en het college van burgemeester en schepenen van Stad Hasselt.

5 FINANCIËEL BEHEER

5.1 BELEIDS- EN BEHEERSCYCLUS

De stad Hasselt en haar diensten passen sinds 2014 de beleids- en beheerscyclus (BBC) voor Vlaamse lokale besturen toe. Dit plannings-, registratie- en evaluatiesysteem omvat de regels voor het meerjarenplan, het budget, de boekhouding en de jaarrekening. De beleidscyclus wordt gereflecteerd in het strategische luik, de beheerscyclus in het financiële luik. De administratieve opvolging verloopt via de digitale tool BBC-suite van CIPALStad.

Musea Hasselt als lijndienst van het lokale bestuur heeft een afzonderlijke budgetlijn (functionele code 0700). Door het toevoegen van een beleidsitem verfijnt deze voor de onderscheiden musea, de stafdiensten (algemene administratie) en het depot.

- 01 Algemene administratie (gedeelde staf en gegroepeerde budgetten voor Musea Hasselt)
- 02 Depot
- 03 Jenevermuseum
- 04 Het Stadsmus
- 05 Modemuseum

In dit jaarverslag werd enkel het resultaat opgenomen van het werkingsjaar 2022 voor de middelen uitdrukkelijk toegewezen aan het Jenevermuseum.

De stad Hasselt is een organisatie in beweging. Deze dynamiek vertaalt zich in een voortdurende en intensere monitoring van processen en procedures, waarbij het afsprakenkader tussen de verschillende diensten voortdurend wordt bijgestuurd waar nodig. Om dit te realiseren werden een aantal tools en methodieken geïmplementeerd en rollen gedefinieerd.

Een gevolg van de efficiëntiebeweging is het centraliseren van een aantal budgetten die eerder werden toegewezen aan de musea en nu volledig werden verschoven naar een ondersteunende dienst. Het gaat hier onder meer over de budgetten voor dienstverplaatsingen, abonnementen en lidgelden, opleiding en vorming, kosten voor elektriciteit, water en gas, brandverzekering, ICT, enz. Voor een aantal kosten is de verantwoordelijke dienst niet Musea. Voor de lonen is HR de verantwoordelijke dienst. De kosten worden wel nog geboekt onder de dienst. De investeringen worden niet langer gebudgetteerd op actieniveau maar geclusterd op het niveau van het actieplan. Pas als het project definitief wordt goedgekeurd op basis van het volledige dossier wordt het budget aan de actie en het meerjarenplannummer gekoppeld en daar geboekt. Het doel van deze beweging is om de algemene realisatiegraad voor investeringen te verhogen.

Als een lijndienst van het lokaal bestuur kan Musea Hasselt rekenen op ondersteuning van centrale afdelingen die belast zijn met onder meer de volgende taken:

- o management, bestuur en ondersteuning;
- o personeel en organisatie;
- o informatisering en automatisering;
- o financiën en controle;
- o communicatie;
- o juridische zaken;
- o facilitaire en technische diensten;
- o secretariaten.

5.2 ONTVANGEN SUBSIDIES

- De werkingssubsidie in het kader van het Cultureel Erfgoeddecreet werd vastgesteld op 195.891 euro (saldo 2021, voorschot 2022, indexering 2022).
- Voor het project 'Belgische jeneverstokerijen als LOD en ontsluiting via Wikiplatformen' ontving het museum van de Vlaamse Gemeenschap volgende projectsubsidies:
  - o Fase 1: 1.967,92 euro (saldo na verantwoording van een subsidietotaal van 32.000 euro)
  - o Fase 2: 33.300 euro (voorschot van een subsidietotaal van 37.000 euro)
- Voor het project 'Taterwater. Een erfgoedcoproductie van het Jenevermuseum, De Wenkbrauwerij en de provincie Limburg' werd van de provincie Limburg het saldo van de projectsubsidie ontvangen: 12.500 euro (subsidietotaal: 25.000 euro).

5.3 AFREKENING 2022

5.3.1 Uitgaven 2022

Aankopen handelsgoederen, dranken of voedingswaren voor	55.852,80
Huur, huurlasten en andere vergoedingen voor gebouwen	121,00
Burgerlijke aansprakelijkheid	3.796,93
Onderhoud en herstellingen (incl. materiaal) installaties, machines, uitrusting en meubilair	9.051,45
Huur rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	19.088,09
Promotie, advertentie en (bedeling van) (digitaal)drukwerk	100.586,33
Lidgelden en bijdragen	2.370,50
Samenwerkingsovereenkomsten	3.000,00
Overige abonnementen (niet lidgelden of literatuur)	1.277,17
Receptiekosten (vergaderingen, gelegenheden, attenties, ...)	7.908,38
Overige werkingskosten eigen aan de dienst	4.693,84
Kantoorbenodigdheden	245,68
Klein technisch materiaal (expo-, conserveringsmateriaal, ...)	25.443,18
Overige vergoedingen, erelonen: erelonen en vergoedingen voor optredens, lesgevers, gidsen, vrijwilligers	137.553,49
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen - vastbenoemd personeel	224.082,57
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen - contractueel personeel	197.154,68
RSZ vastbenoemd personeel	30.374,44
Pensioenen vastbenoemd personeel	66.864,95
RSZ contractueel personeel	56.371,60
Werkgeversbijdragen wettelijke verzekeringen – niet-vastbenoemd personeel	654,25
Werkgeversbijdragen voor bovenwettelijke verzekeringen - niet vast benoemd personeel tweede pensioenpijler	7.269,64
Maaltijdcheques	6.968,50
Overige belastingen en taksen	37.513,62
TOTAAL UITGAVEN	998.243,09

5.3.2 Ontvangsten 2022

Verkoop goederen, prestaties en verhuur	105.797,18
Toegangsgelden	132.209,41
Overige werkingstoelage personeel	35.267,92
Werkings- en projectsubsidies	208.392,00
Overige diverse operationele opbrengsten	96,00
Werknemersinhouding maaltijdcheques	1.373,40
TOTAAL ONTVANGSTEN	483.135,91